

Økonomiutvalget BFE

Rapport våren 2023

1.	Innledning.....	3
	Utvalgets mandat	4
	Forutsetninger/avgrensninger	4
	Samfunnsoppdraget og samfunnets utfordringer og behov.	5
	BFE – etablering og utvikling 2009 – 2023.....	5
	Ledelse og organisering	7
2.	Finansieringssystem, budsjett og Bevilgninger	8
	Det nasjonale Finansieringssystemet	8
	UiTs budsjettmodell.....	9
	BFEs budsjettmodell	9
	Instituttene - Intern fordeling	10
	Utviklingen - bevilgninger	10
3.	Bevilgninger - Kartlegging av fordelingen til instituttene.....	11
	Kartlegging av instituttenes øvrige bevilgninger.	15
4.	Aktivitet – kartlegging av produksjonen til instituttene.....	20
	Studenter pr. faglig årsverk i ulike disipliner	20
	Vitenskapelig publisering	22
	Eksternfinansiering	22
	Definisjon.....	22
	Mål for ekstern finansiering	23
	Eksternfinansiering ved BFE	23
5.	Stillinger - Kartlegging av fordeling til instituttene.....	26
	Stillinger – årsaker bak økning og fordeling av stillinger	28
	Endring omorganisering:.....	30
	Endring internt ansatte:	30
	Årsaker til behov ved de enkelte institutt	31
	Rekrutteringsstillinger	32
6.	Utvalgets kommentarer	33
	Vedlegg 1: Nærmere beskrivelse av finansieringssystemet for universiteter og høyskoler	35
	Finansieringskategorier av utdanning	35
	Andre satser	36
	Fordeling av rekrutteringsstillinger	36
	Vedlegg 2: Dimensjonering av studieplasser	36
	Studieplasser ved fusjonen med HiT	37
	Endring i studieplasser etter 2009.....	39

Vedlegg 3: Større satsinger igangsatt ved BFE	40
Startpakke HHT og satsing på innovasjon og entreprenørskap	43
Havbrukssatsing	43
Klimaøkologisk observatorium for arktisk tundra (COAT)	43
Finnfjord	44
Marbio	44
Verdensledende forskningsmiljø	44
Vedlegg 4: Redegjørelse for fisjoner og fusjoner ved BFE	44
2009-fusjonen – Etablering - Høgskolen i Tromsø, Institutt for biologi og Avdeling for arktisk biologi	44
2013-fusjonen – Høgskolen i Finnmark	45
2014-fusjonen – Seksjon for arktisk veterinærmedisin (SAV), Norges veterinærhøgskole (NVH)	46
2016-fusjonen – Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik	46
Overføring av bachelor i internasjonal beredskap til NT-fak.	47
Akvatisk biologi – Flytting av stillinger fra AMB til NFH	47
Vedlegg 5: Grafisk fremstilling av utviklingen av de enkelte stillingskategorier ved instituttene	47
Vedlegg 6: Grafisk sammenstilling av det økonomiske tallmaterialet	50
Referanser	54

1. INNLEDNING

Et utvalg ved Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi (BFE) har på bestilling fra Fakultetsstyret ved BFE gått gjennom og analysert bakgrunn og innhold i de prosesser og vedtak som danner grunnlaget for dagens økonomiske situasjon. Utvalget har hatt 6 møter.

Utvalget hadde følgende sammensetning:

Tone Osnes, faggruppetleder forskning og økonomi, leder

Henning Sollid, HHT

Mette Marianne Svenning, AMB

Claire Armstrong, NFH

Nicolai Vold, PWC/eksternt medlem (nicolai.vold@pwc.com)

Utvalget leverer med dette sin rapport.

15.06.23

Tone Osnes

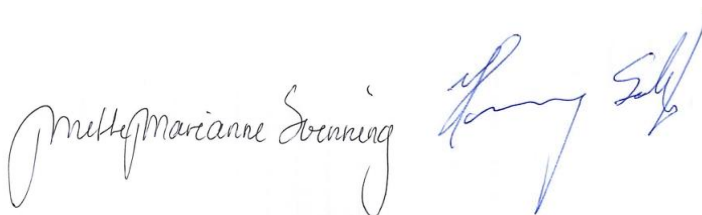
Nicolai Vold

Claire Armstrong

Mette Marianne Svenning

Henning Sollid

UTVALGETS MANDAT

Fakultetsstyret ba i møte 16.12.2022 (sak 59/22) dekan nedsette et utvalg som:

“skal kartlegge de historiske forhold som gjelder BEFs økonomi og fordeling av ressurser ved fakultetet fra opprettelsen av fakultetet i 2009.

Utvalget skal kartlegge fordeling av ressurser og stillinger på BFE siden opprettelsen innenfor tildelte rammevilkår på UiT og tilgang på ekstern finansiering. Det skal kartlegge hvordan fordelingen av ressurser har fungert mellom ulike fagområder og institutter, og hvordan fakultetet over tid har tilpasset seg nye behov.

Hensikten med utvalget er å legge til rette for en bred forståelse i organisasjonen av de disposisjonene som har vært gjort, ikke utrede hvorvidt de var riktige eller ikke. Sluttrapporten skal således bidra til objektiv innsikt som har ledet frem til BEFs nåværende økonomiske situasjon og gjennom dette frembringe innsikt som vil øke presisjon og motivasjon for å snu en negativ økonomisk utvikling ved BFE de kommende årene. Utvalget skal derfor synliggjøre og dokumentere de premisser som er lagt til grunn for Fakultetsstyrets vedtak i årene fra 2009 frem til i dag.”

Fakultetsdirektør og assisterende fakultetsdirektør vil bistå utvalget med innhenting av nødvendig grunnlagsdokumentasjon for de ulike beslutninger som er fattet fra 2009 frem til 2022.

Utvalget leverer en rapport som legges frem for fakultetsstyret i løpet av våren 2023.

FORUTSETNINGER/AVGRENSNINGER

Utvalget har sett på de disposisjoner og prioriteringer som fakultetsstyret og fakultetets ledelse har gjort siden 2009. Pålegg fra overordnede nivåer som universitetsstyre eller departement – og som har betydning for BFE, er omtalt, men faller i utgangspunktet utenfor utvalgets mandat. Oppdeling av instituttene i 2009 kan også ha lagt grunn for prioriteringer foretatt av styret i påfølgende år, uten at utvalget har hatt grunnlag for å vurdere dette. De ovenfornevnte forholdene kan likevel være relevante for å forklare de interne prioriteringene. Utvalget er blitt forelagt en betydelig mengde underlagsmateriale. Det ville kreve betydelige ressurser å gå i dybden av alt. Utvalget har derfor konsentrert seg om de overordnede trekkene. På en rekke områder er utfyllende informasjon plassert i vedlegg til slutt. Dette er gjort for å gjøre rapporten mer kortfattet og lesbar.

SAMFUNNSOPPDRAGET OG SAMFUNNETS UTFORDRINGER OG BEHOV.

Samfunnsoppdraget skal ligge til grunn for de beslutninger som tas i hele organisasjonen og er derfor en viktig premissleverandør til besluttende organer ved UiT og da også når man belyser ulike sider av BFE sin virksomhet.

UiTs samfunnsoppdrag er å gi forskningsbasert utdanning av høy kvalitet og utføre kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning i hele spennet fra det grunnleggende til det anvendte på høyt internasjonalt nivå. Vi skal formidle kunnskap om våre fagområder, bidra til innovasjon og styrke en kunnskapsbasert og bærekraftig utvikling, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

UiT har også et særlig ansvar for å drive forskning og utdanning som skal bidra til attraktive og levedyktige samfunn i nord.

Kunnskapsdepartementet inngår egne utviklingsavtaler med hver utdanningsinstitusjon, slik at den enkelte institusjons særtrekk blir framhevet og ivaretatt. Mål 1 i UiTs utviklingsavtale er [UiT skal være ...] 'Internasjonalt framragende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene'. Målet er beskrevet slik; '... utvikle og beholde vitenskapelig infrastruktur og tidsserier av data som muliggjøre kunnskapsutvikling om og for Arktis og nordområdene'. Enn videre skal UiT videreutvikle attraktive utdanningstilbud tilpasset nærings- og samfunnsliv i nord. Dette er viktige føringer, som er fulgt opp i BFEs strategiske langtidspan fram til 2026, og handlingsplan for 2023.

Samfunnsoppdraget gir retningslinjer for de aktiviteter som skal prioriteres av BFE, herunder undervisning og forskning som særlig sentrale. Imidlertid er det samfunnets utfordringer og behov som i stor grad er styrende for innholdet i de aktiviteter som til enhver tid skal prioriteres. Disse endrer seg over tid, for eksempel er krav til prioritering av fleksibilitet i utdanning og fokus på bærekraft større i dag enn i 2009. Dette stiller krav til endringskapasitet for alle i sektoren, også BFE.

BFE – ETABLERING OG UTVIKLING 2009 – 2023.

Etableringen av BFE var et resultat av en ny organisering ved UiT og fusjon med Høgskolen i Tromsø og ble vedtatt av Universitetsstyret våren 2009 (S 38-09). Alle ikke-medisinske biologimiljø ved UiT ble samlet i et nytt institutt, Institutt for arktisk og marin biologi (AMB). Norges fiskerihøgskole (NFH) ble endret fra fakultet til institutt og skulle videreføres som et tverrfaglig institutt. Handelshøgskolen (HHT) ble etablert som et eget institutt ved BFE. Organiseringen som ett fakultet skulle bevare tverrfagligheten som hadde kjennetegnet den tidligere fiskerihøgskolen, og sikre god samhandling mellom fagmiljøene.

Fusjonen ble behandlet av universitetsstyret og høgskolestyret ved tidligere Høgskolen i Tromsø gjennom i flere møter i perioden 2006 - 2009, i et midlertidig interimsstyre og i fullmakts-saker hos rektor. Organiseringen av det som først ble kalt 'fakultet 4' ble gitt navnet Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi i universitetsstyremøte i sak S38-09; i samme møte ble de tre instituttene opprettet og navngitt. Siden opprettelsen har BFE-fakultetet vokst, da særlig gjennom følgende fusjoner:

- 2013 - Høgskolen i Finnmark (økonomidelen av Institutt for økonomi og reiseliv og biologene tilknyttet lærerutdanningen)
- 2014 - Seksjon for arktisk veterinær-medisin fra Norges veterinærhøgskole
- 2016 - Høgskolen i Harstad (økonomi)
- 2015 - Høgskolen i Narvik (økonomi)

Fra etableringen har derfor BFE utdanninger i Tromsø, Alta, Harstad og Narvik, foruten faglig aktivitet en rekke andre steder. Studentveksten har vært formidabel, også om man ser bort fra den direkte effekten av fusjonene. Én av fem studenter ved UiT tar en utdanning ved HHT.

Fakultetet hadde ved etableringen i 2009 ansvar for UiTs fartøysdrift. På grunn av en anstrengt økonomi etter at det største fartøyet, FF Kronprins Haakon, ble anskaffet i 2018, har det vært viktig å skille ut BFEs økonomi fra fartøyøkonomien. I 2022 ble dette gjort og medførte at BFEs økonomi ble styrket med vel 53 millioner, som var det akkumulerte underskuddet knyttet til fartøy.

BFEs fagområder har vært, og er, sentral i UiTs strategier for å løse noen av samfunnets behov og utfordringer ([Drivkraft i nord: Strategi for UiT mot 2022](#), og [Eallju-Drivkraft i nord 2030](#)), Her kan nevnes klimaendringer, energi, bærekraftig forvaltning, blå økonomi, innovasjon og næringsutvikling. Fakultetet har siden etableringen hatt en svært offensiv tilnærming til å utvikle satsinger innenfor flere av disse områdene.

Utviklingen til BFE i perioden fra etablering i 2009 til 2023 har gjort at organisasjonen i dag er mer kompleks, større i antall ansatte og med større geografisk spredning. Styrings- og ledelsesutfordringene i 2023 er ganske annerledes enn ved etableringen av BFE, både for fakultetet og for instituttene.

LEDELSE OG ORGANISERING

Fakultetsstyret er det øverste besluttsende organet ved fakultetet. Styret har følgende sammensetning, som har vært uendret siden 2009:

- Ekstern leder
- Ekstern nestleder
- 3 representanter for de vitenskapelige ansatte; én fra hvert institutt
- 1 representant for de midlertidig vitenskapelig ansatte
- 1 representant for de teknisk-administrativt ansatte
- 2 studentrepresentanter.

Dekanen fremmer saker til fakultetsstyret.

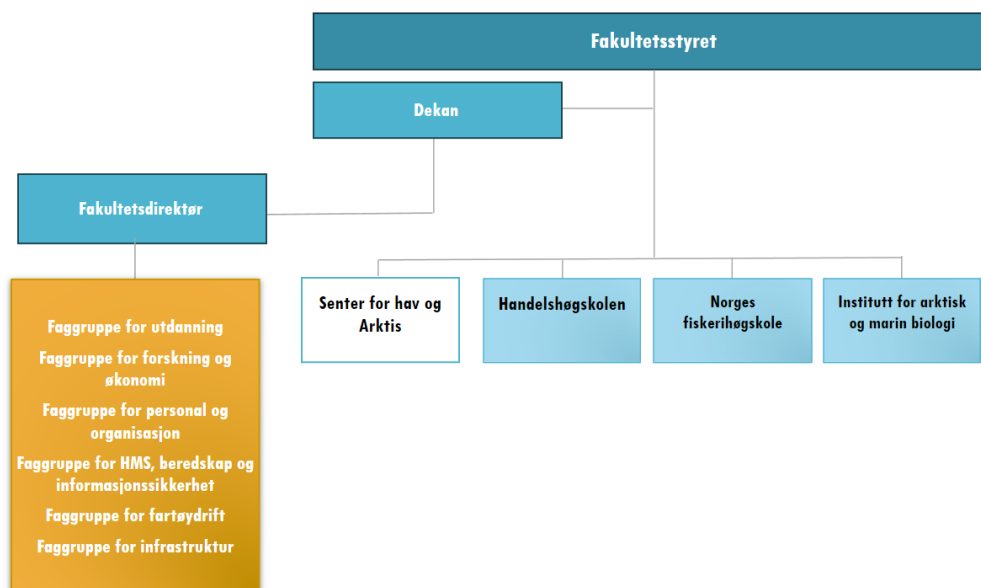
Ledermøtet består av fakultetets ledelse og instituttlederne og er et uformelt organ.

Dekanen rådfører seg om løpende saker av betydning for fakultetet. Styresaker diskuteres i ledermøtet før dekanen fremmer sin innstilling til styret.

Dekanatet er sammensatt av dekan og prodekaner. Dekanen utpeker prodekanene. Det er tradisjon for at dekanatet bør være bredt sammensatt, som regel med representasjon fra alle instituttene. Det har alltid vært prodekaner for forskning og utdanning. I tillegg har det i perioden vært en prodekan for forskerutdanning og, nytt fra 2023, en prodekan for innovasjon og næringslivskontakt.

Ved UiT kan instituttene ha styre eller råd. BFE har valgt å ha råd for sine institutter. En del saker skal drøftes i rådene, herunder årsbudsjett.

Organisasjonskart for hele UiT, finnes [her](#). BFE-fakultetet er internt organisert som følger:

2. FINANSIERINGSSYSTEM, BUDSJETT OG BEVILGNINGER

DET NASJONALE FINANSIERINGSSYSTEMET

Her følger en kort beskrivelse av finansieringssystemet for universiteter og høyskoler, og hvordan bevilgningen til BFE og internt på fakultetet, fordeles. Systemet er mer utførlig beskrevet i vedlegg 1.

Dagens finansieringssystem for UH-sektoren ble innført i 2003, som en del av kvalitetsreformen. Institusjonene ble gitt større frihet til selv å bestemme sin faglige innretning, og det klare skillet mellom universiteter og høyskoler ble utvisket. Mens det meste av bevilgningen tidligere var fast, ble det innført indikatorer som skulle sikre måletterlevelse, økt produksjon og høy faglig kvalitet. Bevilgningen består i dag av:

- Basisbevilgning. I utgangspunktet får man det samme som året før, justert for lønns- og prisvekst og eventuelle tekniske korrigeringer. I basisbevilgningen inngår også en dimensjonering av studenttallet ved hver institusjon. Antall studieplasser angir hvor mange studenter institusjonen er forventet å ha. En nærmere beskrivelse av systemet med studieplasser og utviklingen ved BFE, finnes i vedlegg nr. 2.
- Resultatmidler utdanning. Det gis uttelling for studiepoeng, kandidater (bachelor og master), studentutveksling og doktorgrader. Dette omtales som *åpen ramme* – økt produksjon gir høyere bevilgning.
- Resultatmidler forskning. Det gis uttelling for vitenskapelig publisering og eksternt finansierte prosjekter (NFR, EU og andre kilder). Her er den totale bevilgningen til sektoren gitt. Skal man øke uttellingen, må relativ andel av produksjonen øke. Dette kalles *lukket ramme*.
- Øremerkede bevilgninger. Det kan gis øremerkede bevilgninger til ny aktivitet eller engangsbevilgninger. Det gjelder for eksempel rekrutteringsstillinger, dyr infrastruktur eller bevilgning til nye bygg. Øremerkinger kan komme fra universitetet sentralt, fra Kunnskapsdepartementet eller fra andre departementer.

Bevilgningen til en institusjon vil være resultat av en rekke forhold (utover resultatbevilgningen); både historiske forhold og prioriteringer over tid.

Universitetets budsjettfordelingsmodell bygger i stor grad på det nasjonale finansieringssystemet. Den interne modellen ved BFE og ved instituttene følger i hovedtrekk også de samme prinsippene. Dette kalles for en *insentivkorrekt* modell, altså en modell hvor et underliggende nivå vil ha en egeninteresse i å oppfylle målsettingene til et overordnet nivå.

UITS BUDSJETTMODELL

UiT får en basisbevilgning over statsbudsjettet. Basisbevilgningens viderefordeling beregnes ikke ut fra en matematisk modell, men er et resultat av ulike historiske vedtak og prioriteringer siden UiT ble opprettet.

Omtrent en fjerdedel av universitetets bevilgning over statsbudsjettet kommer fra resultatbevilgninger. I UiTs modell videreføres 75% av resultatmidlene til fakultetene som frembringer dem. Begrunnelsen for denne reduksjonen er at en del av kostnadene til fellestjenester ligger sentralt på universitetet, det gjelder for eksempel Sentraladministrasjonen, undervisningslokaler og Universitetsbiblioteket som har faste bevilgninger uavhengig av resultater.

Universitetet gir en egen bevilgning til fartøydrift. Tidligere ble den overført til BFE, men fra 2022 er den helt skilt ut fra fakultetets økonomi.

Deler av universitetets bevilgning settes av til to fond. Disse er:

- Fond for rekrutteringsstillinger. UiT har 352 stipendiatstillinger og 25 postdoktorstillinger som fordeles mellom enhetene. Kriteriene for fordeling av rekrutteringsstillinger er beskrevet i vedlegg nr. 1.
- Fond for strategisk utvikling. 4,75 % av universitetets tildeling fra KD settes av til dette formålet. Tidligere har enhetene kunne søke på tiltak innenfor områdene infrastruktur, forskning, utdanning og formidling. I tillegg har universitetet ulike ordninger for talentutvikling og samarbeid mellom fakulteter. Bevilgninger gjennom strategisk fond gis som øremerkede tildelinger og er av midlertidig karakter.

BFES BUDSJETTMODELL

BFE har en sentralisert budsjettfordelingsmodell, til forskjell fra øvrige fakulteter ved UiT. De store postene som fastlønn, øremerkede bevilgninger (herunder fra strategisk fond) og eksterne bevilgninger, håndteres på fakultetsnivå. Instituttene får en bevilgning som skal dekke annuum, enkelte undervisningsrelaterte kostnader og drift av instituttet.

Modellen har medført at fakultetsstyret har kunnet flytte ressurser/stillinger mellom instituttene, i større grad enn hva som har vært mulig ved andre fakulteter som har rammebudsjetter per institutt. Budsjettfordelingsmodellen for BFE har vært evaluert eller justert tre ganger; i 2010, 2017 og 2020.

Endringene har dels vært foranlediget av endringer i det nasjonale finansieringssystemet. For eksempel ble kandidatproduksjon innført som indikator i 2017, og da var det naturlig å gjøre det samme i fakultetets modell.

Frem til 2020 fikk instituttene 34 øre per krone av resultatbevilgningen på forskningsindikatorene, og 17 øre per krone på undervisning. Fra 2020 ble vektingen gjort lik (17 øre) for både forskning og utdanning. Endringen kom på initiativ fra HHT, og var begrunnet med at utdanning ellers kunne oppfattes som mindre viktig enn forskning. I 2023 er vektingen satt til 13 øre per krone som følge av fakultetets vanskelige økonomi.

Årsaken til at en så liten del av fakultetets resultatbevilgning går videre til instituttene, er at instituttenes bevilgning kun dekker kostnader til drift, mens store utgiftsposter som lønnsbudsjettet håndteres på fakultetsnivå.

Ønsket om samme uttelling måtte veies opp mot hensynet til at instituttene skulle ha en rimelig inndekning for kostnadene knyttet til sine grunnleggende aktiviteter. Kostnadene til utdanning er i stor grad knyttet til arbeidskraft, som ligger på fakultetet. Forskning – og særlig det som kategoriseres som eksperimentell, naturvitenskapelig forskning – har mer kostnader som ligger på instituttnivå. Selv om prosjektene dekker sine direkte kostnader, er det også kostnader knyttet til drift av felles laboratorier. Ved omleggingen i 2020 er derfor nettobidraget fra eksterne prosjekter innført som indikator.

Foruten resultatuttelling består bevilgningen til instituttene også av en mindre basiskomponent og driftsmidler til rekrutteringsstillinger. Dessuten får instituttene en andel av det som hentes inn fra de eksterne prosjektene til dekning av fakultetets kostnader. Gitt fakultetets valg av en sentralisert budsjettfordelingsmodell er dette hensiktsmessig av to årsaker: (1) Eksternfinansiering gir også instituttene noe høyere utgifter, særlig til vikarer og felles kjemikalier/laboratorierekvisita, og (2) Stimulerer til økt lønnsomhet på prosjektene, og ikke bare volum. Vektingen er den samme som for resultatindikatorene (p.t. 13 %).

BFEs modell er planlagt revidert med virkning fra 2025, i sammenheng med at det er varslet endringer i nasjonalt finansieringssystem og ny budsjettmodell for UiT.

INSTITUTTENE - INTERN FORDELING

Bevilgningen fra fakultetet til instituttene utgjør 20-30 millioner samlet sett, eller rundt 5 % av fakultetets totale bevilgning, og fordelingen følger insentivprinsippene til de sentrale modellene. Instituttene har egne interne modeller for viderefordeling som varierer i noe grad fra institutt til institutt.

UTVIKLINGEN - BEVILGNINGER

Fakultetet opplevde etter 2009 en periode med forholdsvis bra økonomi. Det skyldtes nok flere forhold, både en del øremerkede bevilgninger og økte resultatinntekter.

BFE har gjennomgående kommet dårlig økonomisk ut av påfølgende fusjoner etter 2009. Videre har fakultetet fått en rekke budsjettkutt de senere årene. Budsjettkutt gjøres ved at

fakultetets basisbevilgning blir redusert. Noen av kuttene har vært generelle for hele UH-sektoren. UiT har også vedtatt interne kutt for alle fakulteter, blant annet for å finansiere byggeprosjekter og økte strategiske satsinger.

Tabell 1 - Rammekutt for BFE i perioden 2015-22 fra statsbudsjetter og UiT. Beløpene er i mill. 2023-kroner¹

Formål	Beløp
Avbyråkratisering og effektivisering *	14,7
Endret premiemodell pensjon *	8,1
Andre statlige kutt *	6
Finansiering av nye byggeprosjekter	5,1
Redusert kompensasjon og økt internhusleie	9,8
Økning i avtak til strategisk fond	3,8
Bortfall nøkkelfordelt utstysbevilgning	6,3
Merkostnad flytting av Bachelor i internasjonal beredskap (BIB**)	3,4
Marin satsing**	6,4
Sum	63,6

Bevilgningskutt og omstilling er noe alle statlige institusjoner både må forvente og forholde seg til. Utfordringen er at UiT har iverksatt sine interne kutt samtidig som det kommer andre over statsbudsjettet, og samtidig som man skal konsolidere organisasjonen etter fusjonene. De universitetsinterne kuttene må delvis ses i lys av at UiT har hatt store avsetninger, og at man har ønsket å bruke av avsetningene for å finansiere nye tiltak. Sammenlignet med andre fakultet ved UiT har BFE hatt mindre avsetninger å disponere til nye tiltak.

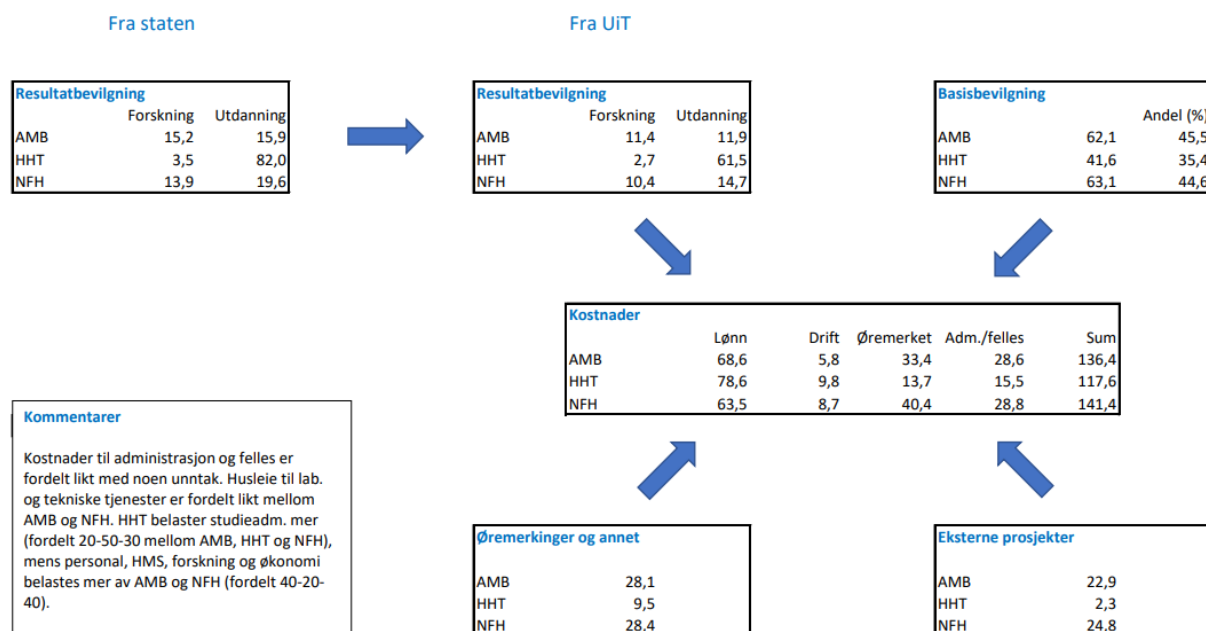
Noen av kuttene har BFE kunnet kompensere for ved hjelp av bevilgninger fra strategisk fond. Bevilgningene fra fondet blir imidlertid øremerket til bestemte formål, slik at rammen som fakultetet fritt kan disponere har blitt mindre.

3. BEVILGNINGER - KARTLEGGING AV FORDELINGEN TIL INSTITUTTENE.

I dette kapitlet kartlegges fordelingen av de økonomiske ressurser mellom instituttene. Det tar utgangspunkt i hva BFE har hatt til fordeling *innenfor tildelte rammer ved UiT og tilgang*

¹ * angir kutt over statsbudsjettet. ** er kutt som kun gjelder BFE. Øvrige kutt er interne for UiT. Kun permanente kutt er tatt med. Omfatter ikke nye kutt i bevilgningen for 2023. Nye byggeprosjekter: UiT har finansiert flere byggeprosjekter over egen ramme, blant annet Biologibygget og renovering av Breivang. BIB: Bachelor i internasjonal beredskap overført fra Høgskolen i Harstad. Prosessen er nærmere beskrevet i vedlegg 4 om de økonomiske prinsippene bak de ulike fusjonene. Marin satsing: Tidligere bevilgning til oppbygging av de marine fagområdene ved BFE. Bevilgningen ble gitt over svært mange år og uten bindinger, og ble etter hvert behandlet som en del av BFEs ordinære bevilgning. Ble fjernet etter at det kom nye retningslinjer for strategisk fond, selv om fakultetet argumenterte for at den måtte legges inn i basisfinansieringen.

på ekstern finansiering. Videre presenteres hvordan dette er blitt fordelt på de enkelte institutt.

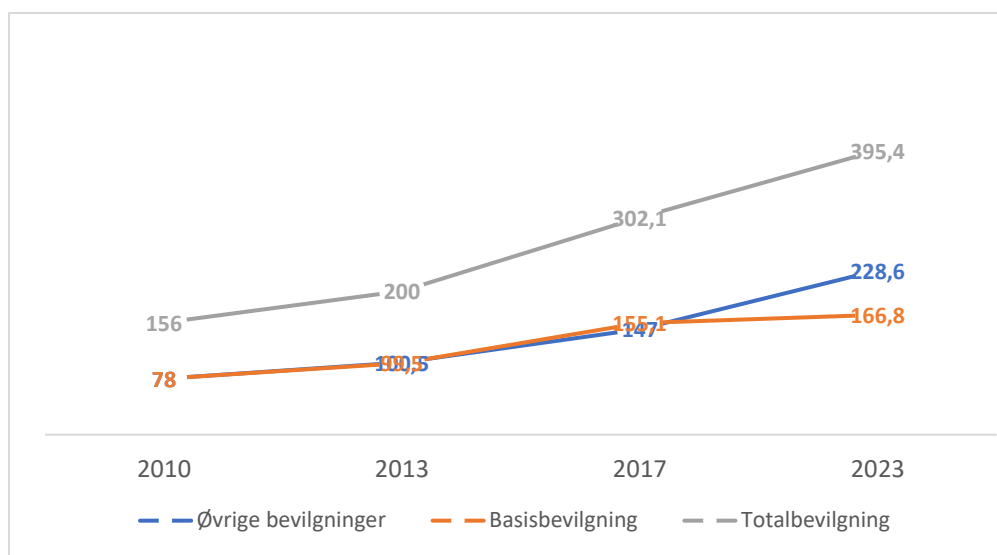
Figur 1 - Hvordan finansieres instituttene? Inntekter og kostnader 2023. Alle beløp i mill. NOK

Figuren viser instituttenes kostnader (i midten) og hvordan de finansieres. UiT sentralt tar av 25 % av resultatfinansieringen som kommer fra staten. Midlene fra eksterne prosjekter er nettobidraget, jf. definisjon tidligere.

Det går et klart skille mellom basis, resultatbaserte og øremerkede tildelinger. I det påfølgende er det gjort analyser hvor det skilles mellom basisbevilgning og øvrige bevilgninger. I kategorien «Øvrige bevilgninger» er resultatmidler for utdanning og forskning, netto dekningsbidrag og øremerkede tildelinger. Tildelinger til BOA-aktivitet er ikke med i denne analysen, kun overføringene fra BOA til bevilgning (netto dekningsbidrag). BOA-aktivitet redegjøres for i kapittel 3.

I analysene til dette kapitlet er det tatt utgangspunkt i fire ulike år. 2010 var første regnskapsår for det nye fakultetet. 2013 var siste år *før* fusjonene med de utenbys høyskolene, og 2017 første år etter. 2023 er inneværende år, og tallene her er basert på forventede inntekter og kostnader.

Tildeling av resultatmidler reflekterer aktiviteten som det enkelte institutt utøver. Resultatbevilgninger er i mindre grad påvirket av valg og disposisjoner foretatt av BFE. Typiske eksempler på aktiviteter som gir uttelling i form av resultatbevilgninger er studieproduksjon og forskning. For forskning står eksternt finansiert forskning i en særstilling.

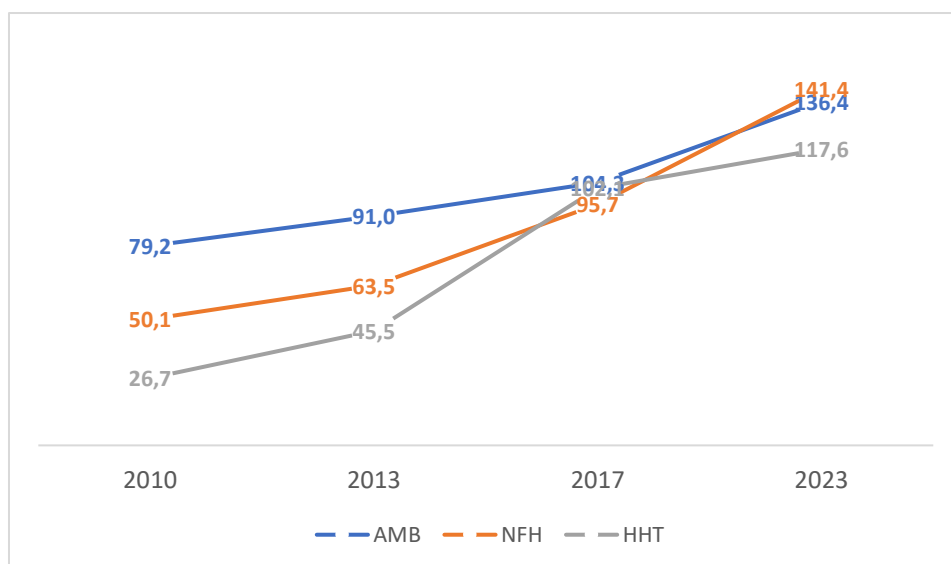
Figur 2 - Utvikling i totale bevilgninger² til fakultetet (beløp i løpende mill. kroner)

Som figuren viser, har det vært en kraftig vekst i perioden mht. de totale bevilgninger til BFE. Den nominelle veksten er på 153 %. Korrigert for lønn- og prisvekst og bevilgning for de innfusjonerte høyskolene etter 2009, er den reelle bevilgningsøkningen på 9 %.

En økning i bevilgningen på 9 % kan høres positivt ut, og rimer dårlig med inntrykket man kan få av kuttene som er omtalt i forrige kapittel. Det må da påpekes at fakultetet har en langt høyere produksjon enn i 2009. For eksempel har studenttallet økt med 1 700 utover de studentene som fulgte med fusjonene med høyskolene i 2013 og 2016.

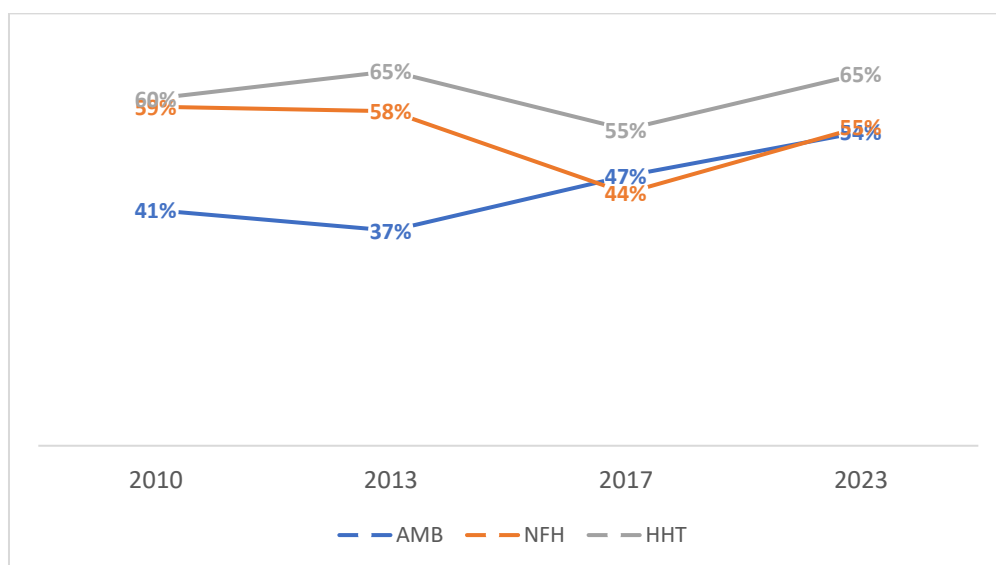
Basisbevilgningene er reelt sett redusert fra 2017 til 2023, når man tar hensyn til lønns- og prisvekst. Økte resultatbevilgninger og andre inntekter har kompensert for dette. I 2023 finansierer resultatbevilgningen 58 % av fakultetets aktiviteter, basisbevilgningen 42%. Fordelingen av basisbevilgningen til instituttene er en funksjon av de prioriteringer og valg som foretas av BFE.

² Med totale bevilgninger menes: Basis, resultat- og øremerkede bevilgninger samt overføringer av netto dekningsbidrag

Figur 3 - Utvikling i totale bevilgninger til finansiering av instituttene (inkl. lønns- og personellkostnader og drift) (beløp i mill. løpende kroner)

I 2010 mottok AMB den klart største andelen med 51% av den totale bevilgningen til fakultetet, mens NFH mottok 32% og HHT 17%. Videre ser vi at i 2017 får instituttene en mye likere totalbevilgning, mens forskjellene er noe større i 2023.

Figur 4 - Utvikling av instituttenes finansieringsandel fra øvrige³ bevilgninger (i prosent av instituttenes totale bevilgning).

Fordelingen etter bevilgningstype viser den økte betydningen av øvrige bevilgninger, eller instituttenes resultatproduksjon med videre. Frem til og med 2017 var bevilgningstypene «øvrige» og «basis» omtrent jevnbyrdige, med en fordeling på 49% øvrig bevilgning og 51% basisbevilgning. I 2023 er fordelingen 58% øvrig og 42% basis. Alle instituttene har en vekst i

³ Med øvrige bevilgninger inkluderer resultatbevilgning fra forskning og utdanning, øremerkede tildelinger og overføringer fra BOA til bevilgning gjennom netto dekningsbidrag.

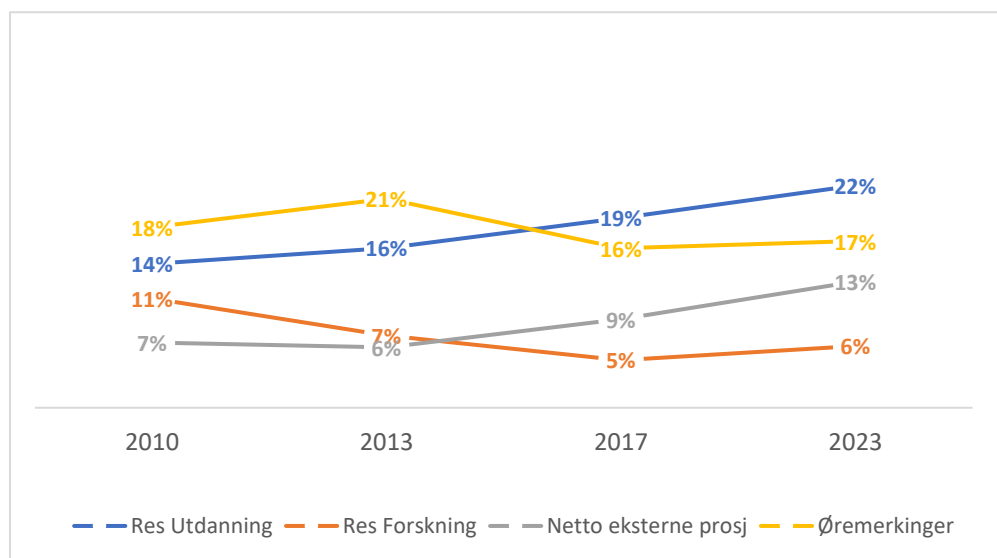
andel resultatbevilgninger fra 2017. Instituttene resultatskapende aktiviteter har dermed fått en stadig større betydning for finansieringen.

Splitter vi opp denne fordelingen på de enkelte institutt, har alle tre institutter god økning i øvrig bevilgning fra 2017 til 2023. HHT har en økning på 10%. At HHT i 2023 har 65 % skyldes i stor grad økning i studiepoengsproduksjon. En økning som kan tilskrives økt tilbud av nettundervisning. De andre instituttene har på grunn av sin egenart i mindre grad mulighet til dette. AMB har en økning på 7%, hvor 4% skyldes økte øremerkede tildelinger. NFH har en økning på 11%, som i hovedsak skyldes økt ekstern finansiering.

Uavhengig av hvor mye det enkelte institutt har skapt av øvrige midler det enkelte år, har budsjettene hovedsakelig gått i balanse. Dette har man gjort ved å fordele basis etter ulike kostnadsdekningsbehov, og ikke etter en fast fordelingsnøkkel. I praksis kan dette tyde på at basisbevilgningen derfor har fungert som en salderingspost.

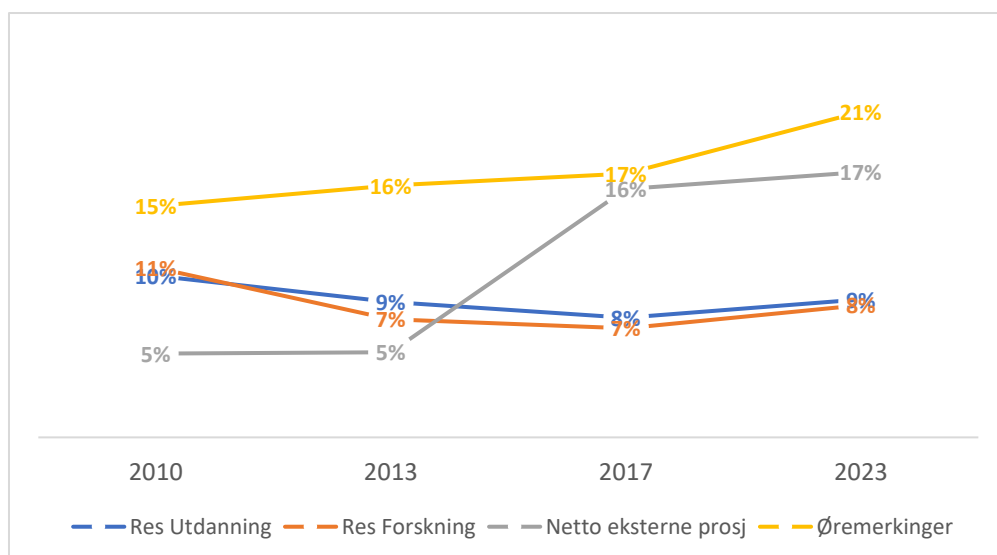
KARTLEGGING AV INSTITUTTENES ØVRIGE BEVILGNINGER.

En kartlegging av instituttene utvikling av øvrige bevilgninger er sentralt av to årsaker. For det første for å demonstrere betydningen disse har hatt over tid og for det andre forteller kartleggingen noe om instituttene særegenheter og strategiske valg mht. fordeling på inntektsskapende aktiviteter i form av forskning og undervisning.

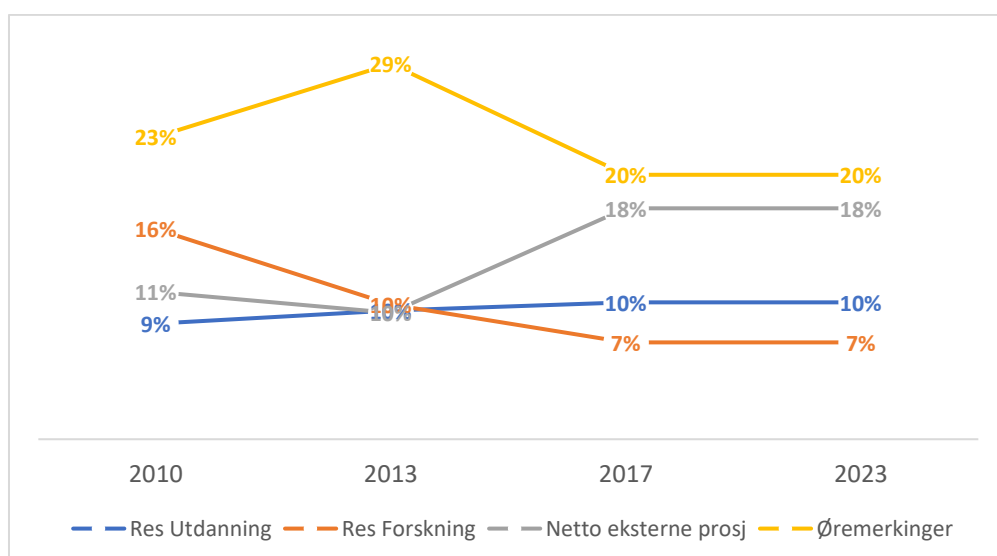
Figur 5 - Utvikling av de ulike typer øvrige bevilgninger for BFE (i % av total bevilgning)

Prosentene i figuren viser andelen av de ulike typer øvrige bevilgninger i forhold til fakultetets totale bevilgning. Den største årsaken til de økte bevilgningene skyldes aktiviteter knyttet til antall studenter og studieproduksjon. Disse aktivitetene har i perioden 2010 til 2023 en relativ økning på 8% av den totale bevilgningen. Også forskningsaktiviteter i form av eksterne prosjekter viser en klar økning i perioden med 6%.

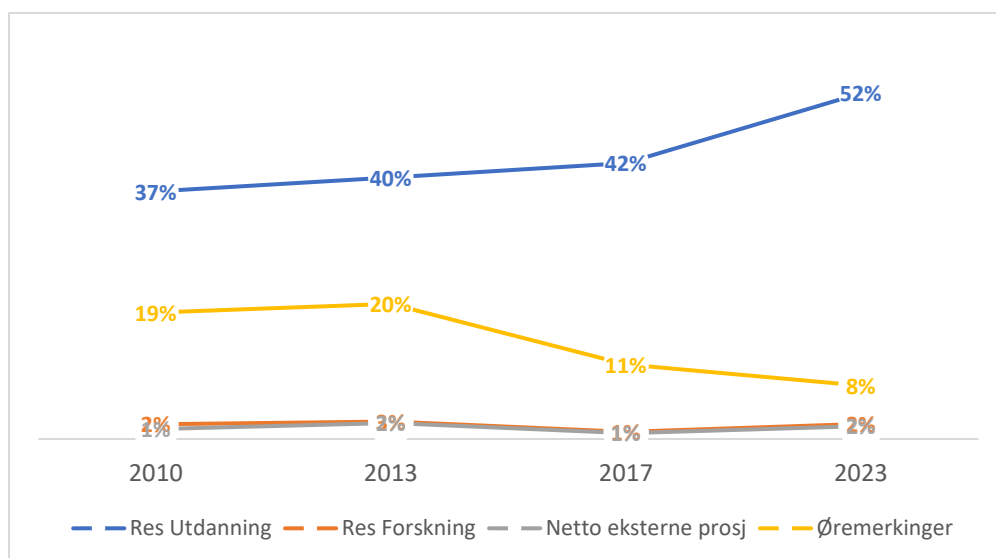
Figur 6 - Utvikling av øvrige bevilgninger som andel av total bevilgning - AMB

For AMB er de resultatskapende aktivitetene i form av øremerkinger og eksterne prosjekter viktig for finansieringen. Særlig kan man merke seg utviklingen i netto eksterne prosjekter med en økning på 12% i perioden. AMB har hatt og har det meste av sine inntektsskapende aktiviteter i tilknytning til forsikringsrelaterte aktiviteter.

Figur 7 - Utvikling av øvrige bevilgninger som andel av total bevilgning - NFH

Også for NFH er aktivitetene i form av øremerkinger og eksterne prosjekter de viktigste for finansieringen.

Figur 8 - Utvikling av øvrige bevilgninger som andel av total bevilgning - HHT

For HHT utgjør aktiviteter knyttet til studiepoengsproduksjon den største andelen av instituttets bevilgning med en andel på 52%. Dette utgjør 15,6 % av fakultetets totalbevilgning for 2023. De øvrige aktiviteter har spilt og spiller en stadig mindre rolle for finansieringen. Forskingen ved HHT gir liten økonomisk avkastning da disse i liten grad er knyttet til eksternt finansierte prosjekter. Utviklingen viser en strategi som har prioritert studieproduksjon.

Kartlegging av de økonomiske ressursene, og fordelingen av disse på de enkelte institutt, er tillagt stor vekt i mandatet. Samtidig som dette er sentralt er det også utfordrende å synliggjøre den økonomiske utviklingen på en hensiktsmessig og god måte. Utvalget har derfor funnet det nødvendig å supplere de overstående grafer i kakediagram, som også viser den relative økonomiske utviklingen til de tre instituttene over tid.

Figurene nedenfor viser hvordan hvert institutt blir finansiert, og hvordan finansieringen har endret seg over tid i absolutte tall. I figurene er det tatt utgangspunkt i hva det koster å drive hvert institutt, både i form av lønnskostnader, drift, felleskostnader og administrasjon⁴. Deretter er finansieringen av disse kostnadene fordelt. *Utdanning og forskning* er resultatbevilgning over statsbudsjettet (se tidligere avsnitt om Det nasjonale Finansieringssystemet). *Netto bidrag fra eksterne prosjekter* er overføringer fra eksterne prosjekter til dekning av arbeidsinnsats og indirekte kostnader, fratrasket egeninnsats på de samme prosjektene. *Øremerkinger* er bevilgninger fra universitetet sentralt eller departementer, som går til helt konkrete formål. Eksempler på dette kan være lønn til rekrutteringsstillinger, interne prosjekter gjennom strategisk fond eller fra ulike utvalg og

⁴ Fakultetets felleskostnader og fakultetsadministrasjon er her fordelt ned på instituttene etter deres antatte bruk av ulike tjenester.

departementer (bl.a. Sannhets- og forsoningskommisjonen, Klima- og miljødepartementet, midler til omstilling i sektoren m.m.).

Basisbevilgning er i denne sammenheng det som ikke dekkes av inntektene ovenfor, og dermed hvor mye av fakultetets basisbevilgning som går med for å dekke de resterende kostnadene til instituttet. BFE har ingen modell for fordeling av basisbevilgningen ned til instituttene.

Størrelsen på diagrammene angir hvor store totalbevilgningene til instituttene er i forhold til hverandre det enkelte år.

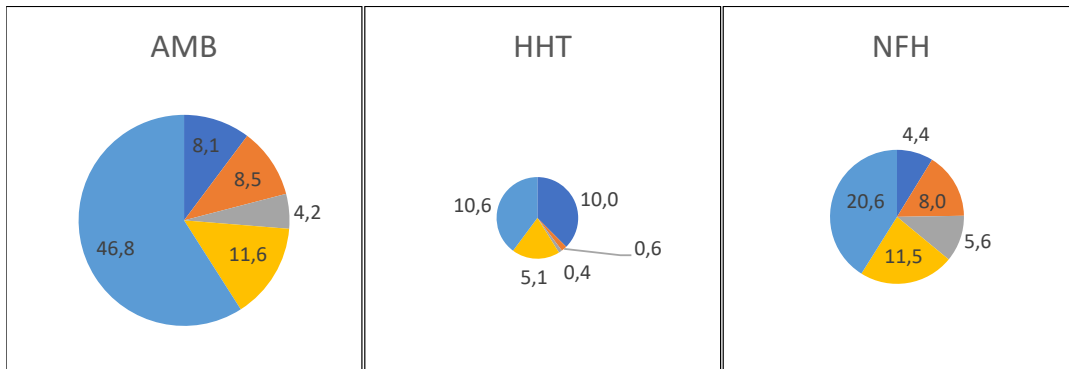
Merk at bevilgningene i figuren er i millioner kroner (og ikke prosent av totalbudsjett). Beløpene er heller ikke lønns- og prisjustert. For eksempel vil HHTs budsjett på 27 millioner i 2010 tilsvare 38 millioner etter dagens verdi⁵.

Finansiering av instituttene, i 2010, 2013, 2017 og 2023 (alle beløp i løpende NOK mill.)

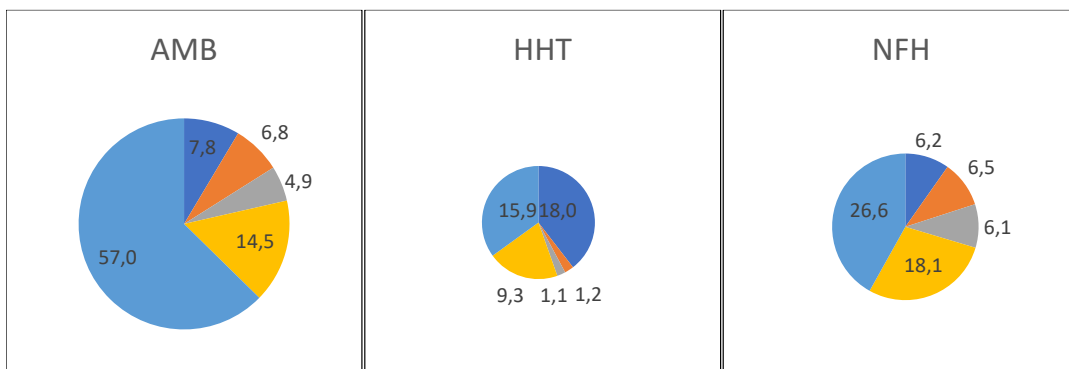
- Resultatbevilgning utdanning (studiepoeng, kandidater og doktorgrader)
- Resultatbevilgning forskning (vit. publisering, eksterne inntekter NFR, EU og andre).
- Netto bidrag fra eksterne prosjekter
- Øremerkinger (både universitetsinterne og fra departementer)
- Basisbevilgning

⁵ SSB lønns- og arbeidskraftindeks.

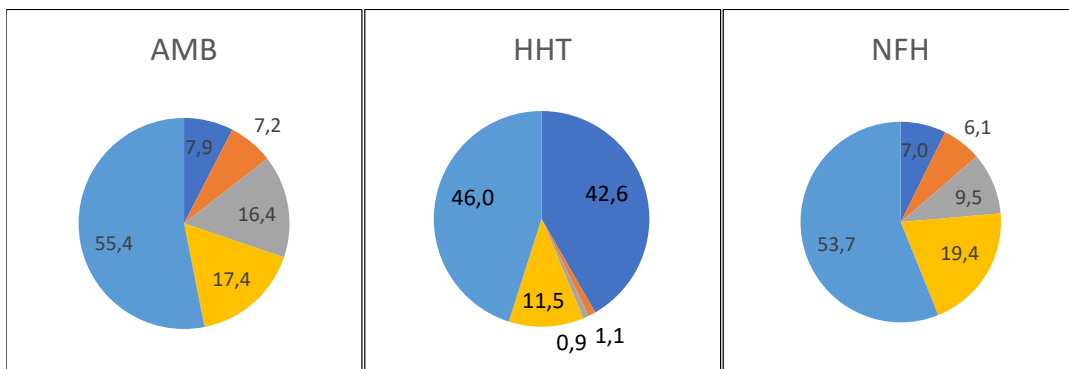
2010

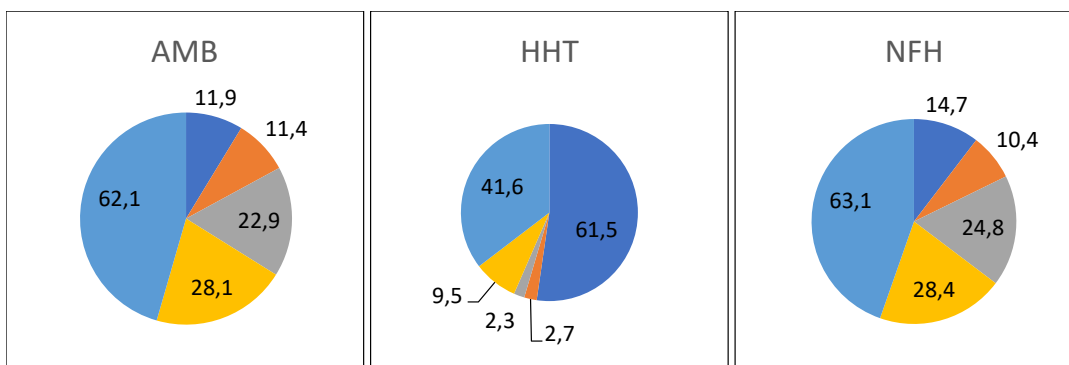
2013

2017

2023

4. AKTIVITET – KARTLEGGING AV PRODUKSJONEN TIL INSTITUTTENE

For den videre kartleggingen av instituttenes resultatskapende produksjon er det tatt utgangspunkt i 2017. Fra 2017 hadde HHT etablert den bestående organisasjon og struktur. 2017 er dermed det første sammenlignbare normalår gitt den organisasjonen som fremstår i 2023.

STUDENTER PR. FAGLIG ÅRSVERK I ULIKE DISIPLINER

Studenter pr. faglig årsverk varierer sterkt mellom ulike faglig enheter og disipliner. Forskjellen fremkommer hovedsakelig av ulikhetene mellom naturvitenskapelige fag med innslag av praktiske øvinger (på laboratorier, felt og tokt), og samfunnsvitenskapelige fag.

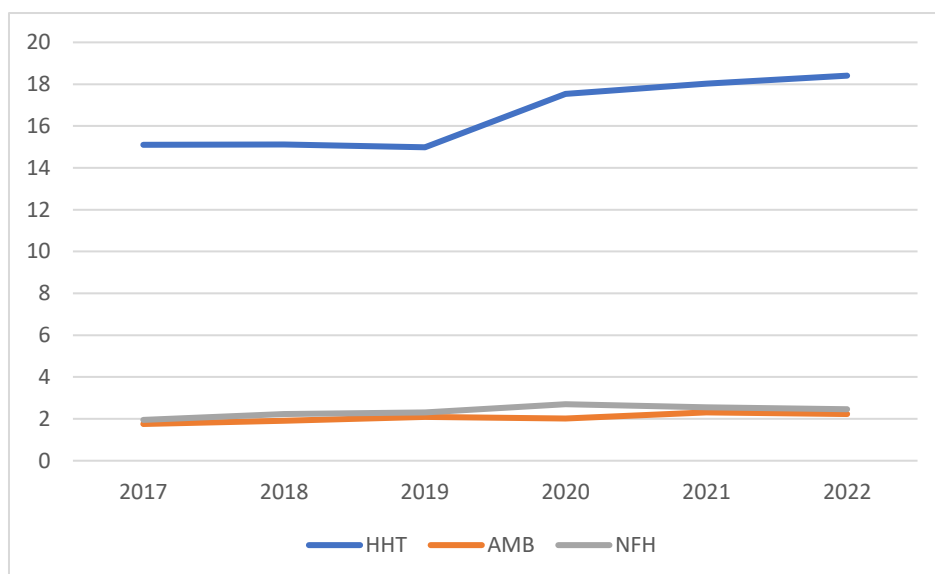
Tabellen viser noen eksempler for å illustrere ulikhetene.

Tabell 2 – Tabellen viser studenter pr. faglig årsverk og publiseringspoeng 2022 for instituttene ved BFE og noen sammenlignbare enheter i Norge. innenfor ulike disipliner. Kilde: DBH

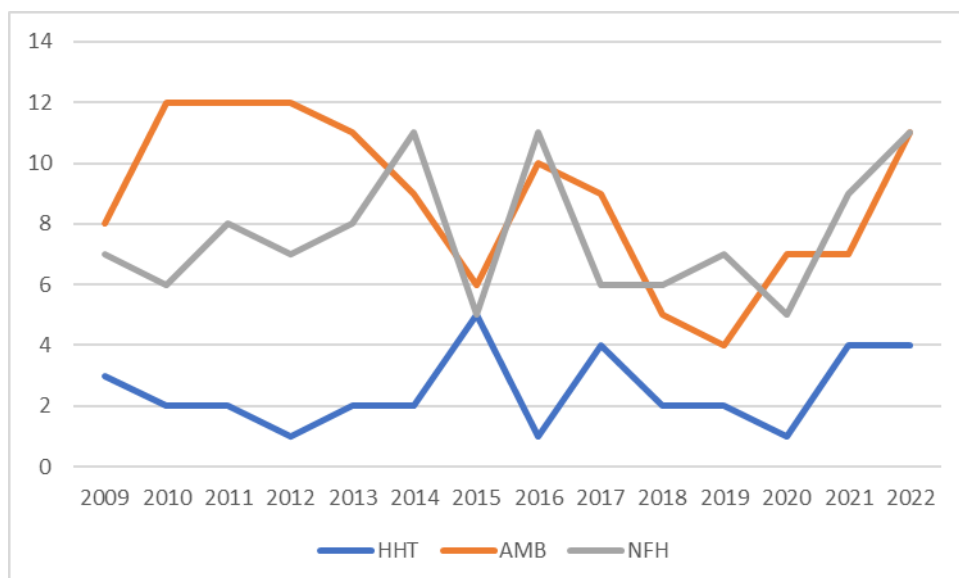
Organisatorisk enhet	Institutt	Studenter per faglig årsverk	Publiseringspoeng per UFF i 2022
BFE-fakultetet samlet		12,68	1,16
	HHT	35,39	0,71
Handelshøgskolen – Nord univ.		15,1	0,72
Norges handelshøgskole		14,76	0,92
Handelshøgskolen – NMBU		17,49	1,22
	AMB	1,92	1,67
Fakultet for biovitenskap – NMBU		4,13	0,94
Institutt for biovitenskap – UiO		3,28	1,47
Institutt for biovitenskap – UiB		4,72	1,25
	NFH	3,58	1,07
Fakultet for biovitenskap og akvakultur – Nord univ.		7,72	1,31
Veterinærhøgskolen – NMBU		4,13	0,68

Figuren under illustrerer forskjellene i studiepoeng produksjon mellom instituttene ved BFE pr. faglig årsverk⁶.

⁶ Med faglige årsverk menes undervisnings- og forskerstillinger, utdannings- og rekrutteringsstillinger og andre forsknings- og formidlingsstillinger.

Figur 9 – Studiepoeng i 60 stp. - enheter pr faglig ansatt og pr institutt. Kilde DBH

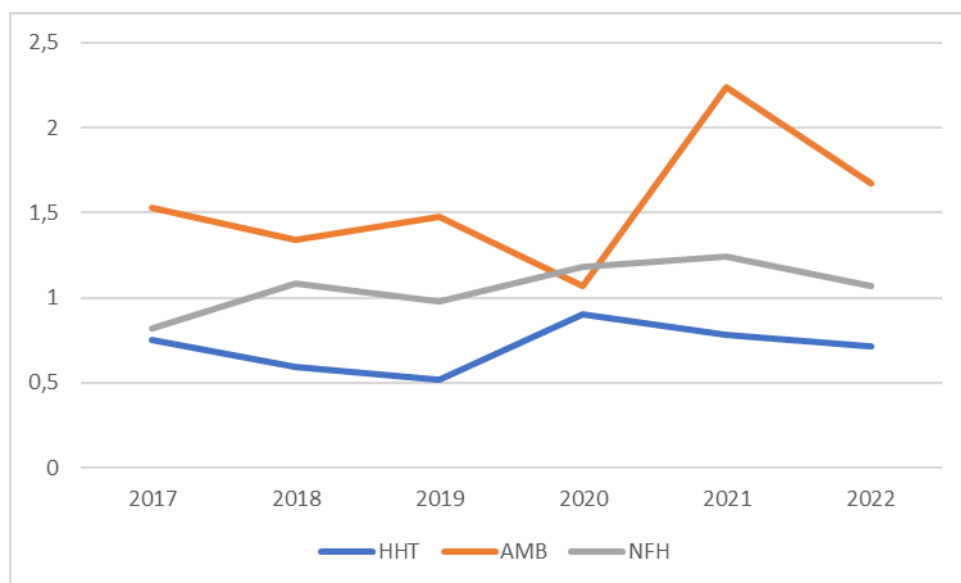

Figur 10 – Avlagte doktorgrader pr. institutt fra 2009-2022. Kilde DBH

Kartleggingen bekrefter vektingen og utviklingen av de ulike instituttene som ble synliggjort i analysen over fordelingen av bevilgningene. AMB og NFH sine aktiviteter knytter seg i større grad til forskning og øremerkinger. For HHT er studieproduksjon den klart viktigste resultatskapende aktiviteten.

VITENSKAPELIG PUBLISERING

Publikasjonspoeng pr. faglig årsverk er en av indikatorene som beskriver forskningsaktivitet. Publikasjonspoengene varierer mellom instituttene og mellom år. Fra 2017 til 2022 har BFE en vekst i publikasjonspoeng på 18%, hvor NFH skiller seg ut med en vekst på 30,7%. HHT har en nedgang på 5,6% og AMB en økning på 9,6%.

Figur 11 – Publikasjonspoeng pr. faglig årsverk Kilde DBH

EKSTERNFINANSIERING

Eksternfinansiert virksomhet (EFV, eller bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet, BOA)⁷ er en del av samfunnsoppdraget til UiT. Dette både fordi staten ønsker at flere skal bidra med finansieringen av forskning og høyere utdanning, og fordi man ser på ekstern finansiering som en målestokk for samfunnsrelevans og faglig kvalitet. Eksterne inntekter inngår som resultatindikator i finansieringssystemet. I tillegg blir ekstern finansiering brukt som grunnlag for mange andre beslutninger og som kriterium for ulike bevilgninger (blant annet rekrutteringsstillinger).

DEFINISJON

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet er all aktivitet som helt eller delvis finansieres utenom statlige bevilgninger. Eksterne finansieringskilder deles vanligvis (og i

⁷ BOA brukes ofte som betegnelse på *andre finansieringskilder* (enn NFR og EU). Vi velger derfor å bruke betegnelsen *eksternfinansiert virksomhet* heretter, når vi snakker om eksternfinansiering generelt.

finansieringssystemet) inn i NFR, EU og andre ('andre' omtales ofte som BOA, selv om begrepet egentlig omfatter alle kildene).

MÅL FOR EKSTERN FINANSIERING

Kunnskapsdepartementet har satt som målsetting at alle universiteter og høyskoler skal ha 25 % ekstern finansiering (nytt fra 2022). UiT har satt samme mål. Ettersom dette er et gjennomsnitt for institusjonene, må nødvendigvis grunnene som driver med forskningen ha en høyere eksternfinansiert andel enn 25 %. BFE har som mål i sin strategi at fakultetet skal ha tilsagn på 35 % ekstern finansiering innen 2030.

For BFE er eksternfinansiering viktig både for å sikre faglig og samfunnsmessig relevans, internasjonale nettverk, forskningsbasert undervisning, iverksette nye forskningsaktiviteter – og som et bidrag til finansieringen av fakultetets aktiviteter. Det er derfor et mål at vitenskapelig ansatte skal ha 25 % av sin arbeidstid finansiert over prosjekter (for ansatte med lik fordeling mellom forskning og utdanning).

EKSTERNFINANSIERING VED BFE

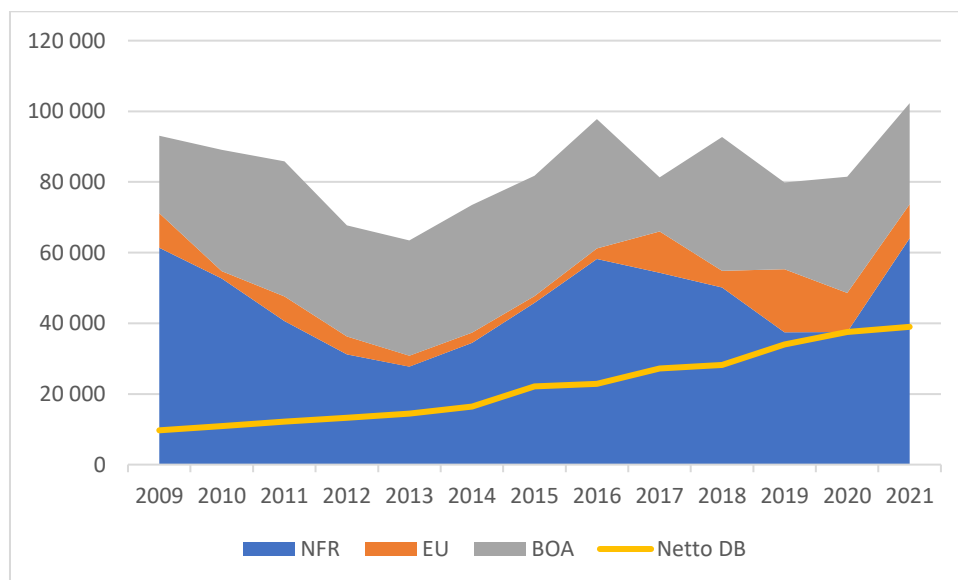
Ekstern finansiering innebærer en mulighet til å styrke finansieringen av fakultetet, og gjennom det å iverksette aktivitet som man ellers ikke kunne. Det er også en del av samfunnsoppdraget til universiteter og høyskoler. Tabellen og figuren under viser eksterne prosjektinntekter fordelt på de tre hovedkildene NFR, EU og BOA. Man ser at BFE opplevde en bølgedal i eksternfinansiering etter etableringen. Merk at tallene er nominelle, slik at inntektene for 2009 tilsvarer om lag 130 millioner i dagens verdi. Det er først i 2022 (124 mill., ikke inkludert i tabellen) at inntektene er tilbake på samme nivå.

Til tross for dette har nettobidraget steget jevnt og trutt. Inntekter fra nettobidrag gir dekning av lønn for egne ansatte som deltar i prosjekter, indirekte kostnader og leiestedskostnader (betaling for bruk av teknisk infrastruktur). Kostnader er fakultetets egeninnsats i prosjekter, i første rekke arbeidsinnsats som finansieringskildene ikke dekker.

Tabell 3 - Regnskapsførte eksterne inntekter og budsjetterte netto overføringer fra EFV ved BFE (hele 1000)

År	Inntekter fra bidrags- og oppdragsfin. aktivitet				Netto bidrag BOA		
	NFR	EU	BOA	Sum EFV	Inntekter	Kostnader	Netto
2009	61 386	9 811	21 890	93 087	30 800	21 091	9 709
2010	52 626	2 153	34 325	89 104	42 700	31 790	10 910
2011	40 649	6 960	38 182	85 791	44 600	32 418	12 182
2012	31 155	5 099	31 492	67 746	41 300	28 070	13 230
2013	27 713	3 097	32 657	63 467	34 500	20 070	14 430
2014	34 463	2 899	36 157	73 519	32 150	15 700	16 450
2015	45 790	1 904	34 027	81 721	32 100	9 930	22 170
2016	58 202	2 964	36 671	97 837	35 500	12 625	22 875
2017	54 344	11 687	15 278	81 309	49 500	22 291	27 209
2018	50 129	4 701	37 875	92 705	82 900	54 700	28 200
2019	37 478	17 814	24 566	79 858	98 000	64 000	34 000
2020	37 526	11 104	32 847	81 477	94 500	57 000	37 500
2021	64 070	9 627	28 605	102 302	88 900	49 901	38 999
2022					96 000	67 900	28 100
2023					109 500	59 500	50 000

Dette kan grafisk fremstilles slik:

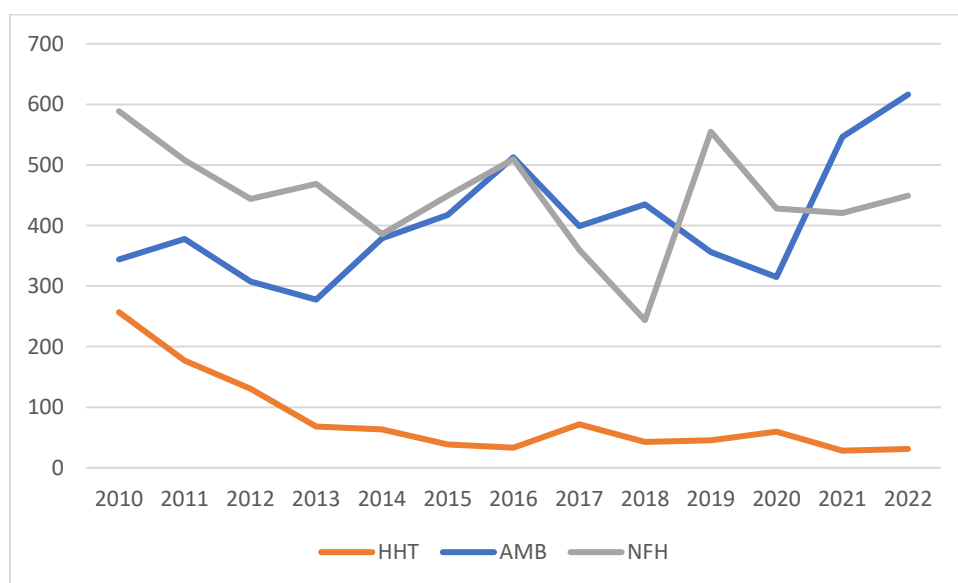

Figur 12 - Eksterne inntekter og netto overføringer fra prosjekter 2009-2021 (beløp i mill. NOK)

Noen kommentarer til tallene i tabell 3:

- I 2013 ble den nasjonale biobanken MARBANK overført fra BFE til Havforskningsinstituttet. Dermed bortfalt betydelig finansiering.
- TDI-modellen ble innført i 2015. Dette er en felles nasjonal modell for beregning av indirekte kostnader og teknisk infrastruktur. Forskningsrådet godkjenner kostnader til teknisk infrastruktur etter denne modellen, noe som har bedret nettobidraget betydelig etter hvert som nye prosjekter ble faset inn.
- I 2021 vedtok BFE nye retningslinjer for ekstern finansiering, blant annet med mål om 25 % ekstern inntjening på lønn til vitenskapelig ansatte. Det ble også vedtatt en rekke kvalitetsfremmende virkemidler for søknader.
- I 2021 avviklet Stortinget gaveforsterkningsordningen uten forvarsel og med tilbakevirkende kraft. Ordningen hadde gitt en 25 % toppfinansiering på gaver fra private bidragsytere. Bortfallet ga BFE et direkte tap på ca. 24 millioner. Det meste av tapet ble realisert i 2021 og 2022.
- Status for 2022 er 124,3 millioner i eksterne inntekter og 49,6 mill. i netto overføringer. Tallet for netto overføringer er ikke helt sammenlignbart med tidligere år på grunn av overgang til nytt økonomisystem med ny forretningslogikk.

De eksterne inntektene kan illustreres for hvert faglig årsverk per institutt:

Figur 13 - Eksterne inntekter per faglig-årsverk 2010-22 (alle beløp i NOK 1000)

- Merk at tallene er nominelle. Lønns- og prisveksten i perioden har vært på rundt 40 %, samt at bevilgningene fra NFR per årsverk har økt enda mer.
- Inntektene baserer seg på søknadsaktivitet som gjerne ligger noen år i forveien.
- Det er kun AMB som reelt sett har opprettholdt (til dels økt) inntektene per årsverk.
- HHT skilte seg i starten ikke nevneverdig fra de andre instituttene. Nedgangen siden kan trolig tilskrives flere forhold. Før fusjonen i 2009 befant de (UiT-)ansatte seg i samme

fagmiljø som kollegaer fra dagens NFH. Det kan ha betydning både for søknadskultur og for at man i større grad arbeidet med anvendte problemstillinger. Der nest ble det mye vekt på etablering av det nye instituttet og på å ta unna studentveksten. Med fusjonene i 2013 og 2016 kom det også flere ansatte fra miljøer uten mye tradisjon for forskning.

5. STILLINGER - KARTLEGGING AV FORDELING TIL INSTITUTTENE

Antall stillinger ved BFE har økt. En endring i antall stillinger kan skyldes at organisasjonen ansetter internt, eller ved omorganiseringer – fusjoner eller fisjoner. For HHT er særlig sammenslåinger viktig for å forklare vekst i antall stillinger. Her undersøkes først utviklingen i stillinger for BFE som helhet og for de enkelte instituttene. Videre kartlegges de viktigste årsaker for fordeling og utvikling av stillinger i tilknytning til hvert institutt.

Begrepet stilling er i seg selv utfordrende, da en stilling gjerne har ulike funksjoner og dermed kan deles inn i ulike stillingskategorier. Skillet mellom vitenskapelig, administrativ eller teknisk stilling er eksempler på dette. Men også innenfor de vitenskapelige stillinger finner vi ulike stillingskategorier. Fast vitenskapelig, midlertidig vitenskapelig og / eller rekrutteringsstillinger er eksempler på dette.

Bevilgningsmessig går det et skille mellom bevilgningsfinansierte og eksternt finansierte stillinger. De bevilgningsfinansierte stillingene finansieres ved de vanlige bevilgningene, her resultat og basisbevilgninger. De eksternt finansierte stillingene knyttes direkte opp mot eksternt finansierte prosjekter.

Ved etableringen av BFE vedtok interimsstyret ved styrevedtak 15/09 den 24.08.2009 følgende bemanningsplan:

Tabell 4 - Vedtatt bemanningsplan for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi ved opprettelsen i 2009

Enhet	Fra	Faggruppe	Bevilgnings- finansiert*	Ekstern- finansiert	Sum
AMB	IAB	Ferskvannsøkologi	9,00	6,00	15,00
	IAB	Fysiologisk økologi og akvakultur	12,00	1,00	13,00
	IAB	Planktonøkologi	9,60	4,00	13,60
	IAB	Planktonøkologi; Arctos	10,00	4,00	14,00
	IAB	Marin biodiversitet	5,00	0,00	5,00
	AAB	Vitenskapelig stillinger	5,00	0,00	5,00
	IB	Vitenskapelige/tekn. Stillinger	33,00	16,50	49,50
	AAB	Tekniske	4,00	0,00	4,00
		Felles	5,00	1,00	6,00
Sum			92,60	32,50	125,10
NFH	IAB	Levende marine ressurser	7,80	5,70	13,50
	IMAB	Marine næringsmidler	6,80	4,00	10,80
	IMAB	Fiskehelse	10,35	17,40	27,75
	IMAB	Marin bioprospektering	10,00	2,00	12,00
	IMAB	Marin bioprospektering; Marbank/Marbio	0,00	6,25	6,25
	IMAB	Marin bioprospektering; MabCent SFI	2,00	8,25	10,25
	ISAM	Ressursforvaltning	5,00	5,30	10,30
	ISAM/IFØ	Marin bedriftsledelse	7,00	1,50	8,50
	IFØ	Ressursøkonomi	4,20	2,25	6,45
		Felles	3,75	0,00	3,75
		Sum	57,5	52,65	110,15
HHT	ISAM	Markedsføring	5,40	0,75	6,15
	ISAM	Organisasjon og ledelse	3,40	1,00	4,40
	IFØ/AFI	Bedriftsøkonomi	11,70	1,40	13,10
	IFØ	Næringsøkonomi (Samfunnsøkonomi)	4,20	1,50	5,70
		Felles	5,00	1,00	6,00
		SUM	29,70	5,65	35,35
Adm./ felles		Personal- og økonomiavdeling	8,30	3,50	11,80
		Studie- og forskningsavdeling	8,50	3,50	12,00
		Teknisk avdeling	7,80	0,00	7,80
		Stab og fak.ledelse	5,00	0,00	5,00
		Fartøyavdeling	16,00	0,00	16,00
			46,60	7,00	53,60
Totalt			226,40	97,8	324,20

Som det kommer frem av tabellen over, kom vel 2/3 av årsverkene fra NFH og ble fordelt på alle de tre nye instituttene og administrasjonen.

Antall faktiske årsverk over tid kommer frem av tabellen nedenfor⁸. Tallene i parentes viser hvor mange av disse som var eksterntfinansierte.

Tabell 5 - Antall årsverk ved BFE for utvalgte år, eksterntfinansierte stillinger i parentes.

	2009	2013	2016	2018	2021
AMB (IAMB)	124 (32)	115 (19)	127 (27)	134 (31)	139 (24)
HHT	37 (5)	56 (1)	114 (1)	107 (0)	119 (2)
NFH	103 (52)	91 (29)	106 (29)	123 (20)	132 (22)
Adm./felles	45 (1)	54 (1)	57 (2)	51 (2)	39 (0)
Sum	309 (90)	316 (50)	404 (58)	415 (53)	429 (47)

For året 2009 er det et betydelig avvik mellom bemanningsplanen og faktiske årsverk. En medvirkende årsak var at den enkelte ansatte fikk relativt stor innflytelse på i hvilket institutt de ville bli innplassert ved.

For alle tre instituttene er det vekst i antall stillinger totalt fra 2009 til 2021. Økningen har skjedd i bevilgningsfinansierte stillinger; for de eksternt finansierte er det motsatt utvikling over tid. Noe av dette kan forklares med statens personalpolitikk, hvor adgangen til midlertidige ansettelser har blitt strammet kraftig inn de senere årene. Tidligere kunne midlertidig ansatte finansieres over prosjektmidler i mange år fra ulike prosjekter. I dag må prosjektansatte i større grad gis fast ansettelse, men med krav om at de skaffer eksterne midler som finansierer lønnskostnadene for å dekke lønn. Stillingene blir da kategorisert som bevilgningsfinansierte. I tillegg har det vært et ledd i fakultetets arbeid med å bedre finansieringen, at alle vitenskapelig ansatte dekker inn en del av lønnen fra eksterne prosjekter.

STILLINGER – ÅRSAKER BAK ØKNING OG FORDELING AV STILLINGER

I kartleggingen av stillinger tilført det enkelte institutt og administrasjonen, har utvalget valgt å skille mellom årsakene til stillinger tilført instituttene som en følge av omorganiseringer - fusjoner og fisjoner, og stillinger hvor styret har hatt påvirkning. En endring av stillinger grunnet fusjoner og fisjoner er i de langt fleste tilfeller bestemt av politiske føringer eller føringer gitt av nivå høyere enn fakultetet. Slike ansettelser gir derfor i liten grad uttrykk for de prioriteringer som er valgt av styret og ledelsen i BFE.

⁸ Kilde DBH. Tallene inkluderer ansatte i permisjon og vil naturlig variere en del, både på grunn av ledighet, overlapp, vikarer og engasjementer. Ansatte ved Høgskolen i Finnmark ble registrert på sin gamle institusjon i 2013, slik at tallene for AMB og HHT dette året ikke inkluderer disse.

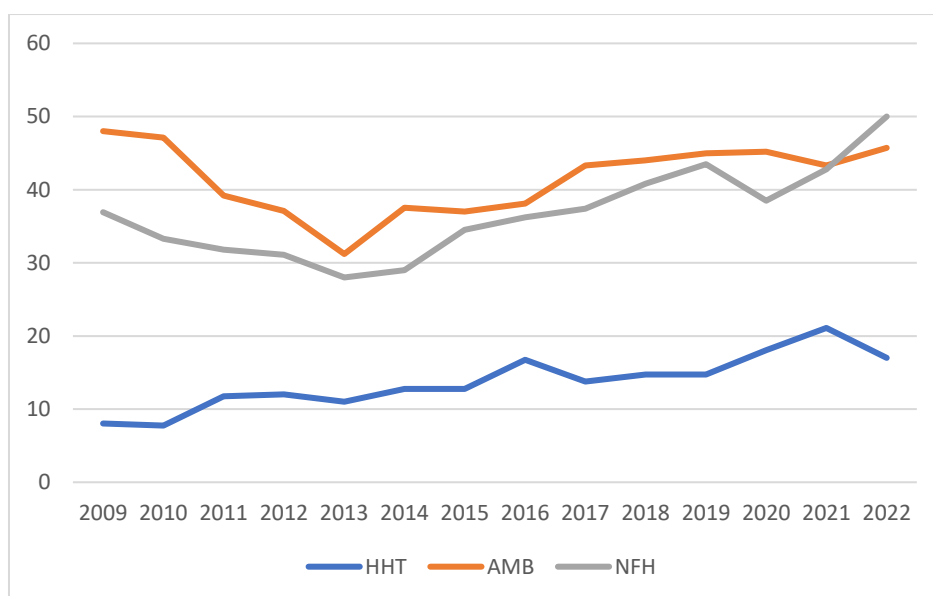
Tabellen under viser endring i antall årsverk for perioden 2009-2021 fordelt på årsakene til endring av antall stillinger. Tallene for årene 2012 til 2019 viser endring av stillinger som følge av omorganiseringer, fisjoner og fusjoner. Netto endring viser antall årsverk som fakultetet selv har hatt muligheten til å påvirke.

Tabell 6 - Antall årsverk ved BFE for utvalgte år, i forhold til organisatoriske endringer

	2009 sum	2012 Marbank	2013 HiF+NVH	2016 HiN+HiH	2016 akvatiske	2019 Adm2020	2021 sum	Netto endring
AMB	124		5+9		-10		139	+11
HHT	37		17+0	6+29			119	+30
NFH	103	-5			+10		132	+24
Adm./felles	45					-10	39	+4
Sum	309						429	+67

Summeres antall stillinger etablert i 2009 med endringer får man totalt antall stillinger i 2021.

Noe av endringene skyldes vekst i antall rekrutteringsstillinger. Disse er midlertidige og omtales senere i kapitlet. Det kan være grunn til å se bort fra rekrutteringsstillinger når man vurderer utviklingen i antall årsverk totalt. Figuren under viser endringen i antall rekrutteringsstillinger siden 2009.

Figur 14 – Antall utdannings- og rekrutteringsstillinger pr. institutt i perioden 2009-2022. Kilde DBH

ENDRING OMORGANISERINGER:

Konsekvensen av omorganiseringer er ikke bare antall stillinger, vel så viktig er det at det i varierende grad påvirker fakultetets økonomi. Er for eksempel prinsippet om fullfinansiering av en fusjon lagt til grunn vil det i mindre grad påvirke fakultetets økonomi. En fisjon har motsatt virkning, her må fakultetet avgi økonomiske ressurser til den overtagende enhet.

En utfyllende redegjørelse for periodens omorganiseringer er gitt i vedlegg nr. 4.

ENDRING INTERNT ANSATTE:

Fakultetsstyret vedtar nye stillinger basert på innspill fra instituttene og strategiske prioriteringer. Forslag til stillinger fremmes normalt i forbindelse med budsjettfordelingen for kommende år. I forkant blir behovet for og nødvendigheten av de nye stillingene diskutert og prioritert av fakultets- og instituttledelse i ledermøter. Saken fremmes så for styret ved dekan.

Tabellen viser endringen i netto nye stillinger tilført administrasjon og instituttene ved BFE. Årsaken til etableringen av nye stillinger er normalt å fylle et konkret behov. For eksempel kan forslag om nye stillinger i administrasjonen føres tilbake til behovet for en større administrativ kapasitet innenfor et særlig saksfelt. Nå er det slik at alle instituttene kan ha et behov for en stilling, men nødvendigheten og begrunnelsen kan og vil variere.

En gjennomgang av styredokumentene i perioden viser at langt de fleste nye stillinger er godt begrunnet. Typisk er at man ved de enkelte institutt har et nødvendig behov for økt kapasitet til å gjennomføre pålagte oppgaver som følger av den normale drift, enten dette knytter seg til undervisning eller forskning.

Større satsinger er en annen årsak til at stillinger etableres. Slike stillinger knytter seg til en bestemt, gjerne tidsbegrenset satsing. Finansieringen av slike stillinger er derfor tidsbegrenset, for eksempel har satsinger med et utgangspunkt i strategisk fond normalt en tidsbegrensning på tre år. Etter dette overtar BFE finansieringen av stillingen over ordinært budsjett. Adgangen til å gjøre midlertidige ansettelser er sterkt begrenset. Vedkommende må derfor gis fast ansettelse, eventuelt med krav til videre finansiering. Satsinger og eksterne prosjekter har gjerne vært knyttet til fremtidig avgang på et område, slik at den nye stillingen først er finansiert av andre en periode, for så å inngå som erstatning for den som går av.

En utilsiktet virkning av større satsinger kan være at stillingen «låses» til det instituttet som har ansvaret for gjennomføringen av satsingen - prosjektet. I neste omgang reduserer dette de andre institutters mulighet til å få dekket sitt nødvendige behov for økt kapasitet i den daglige drift. Dette fordrer derfor at slike satsinger bygger opp under fakultetets strategi.

Fra og med 2023 er det innført en ny modell for fordeling av stillinger på BFE. Instituttene må utarbeide strategiske bemanningsplaner som angir forventet ledighet de kommende årene og hvordan nye stillingsressurser skal prioriteres. Dette gjør det mulig å lage en langsiktig plan for bemanningen som kan ses i sammenheng med faglige prioriteringer og økonomiske rammebetingelser. Et institutt kan for eksempel pålegges å ta ned antall stillinger gjennom naturlig avgang.

Se vedlegg nr. 3 for større satsinger gjennomført ved BFE i perioden.

ÅRSAKER TIL BEHOV VED DE ENKELTE INSTITUTT

Ved AMB har økningen særlig vært konsentrert rundt noen forskningsmessig sterke grupper. Det ble opprettet flere nye stillinger ved gruppa Arktisk marin systemøkologi i forbindelse med at KD bevilget 23 millioner til satsing på verdensledende forskningsmiljøer. Samme forskningsgruppe har for tiden mange stillinger knyttet til det store forskningsprosjektet Arven etter Nansen. AMB har også mange stillinger knyttet til satsingen på COAT (Klimaøkologisk observatorium for arktisk tundra), midlertidig finansiert gjennom strategiske midler, fakultetsmidler og eksterne prosjekter. UiT har søkt departementet om fast finansiering over statsbudsjettet.

NFH har hatt en sterk økning i perioden. Noe kan tilskrives at det for tiden er mange større eksterne prosjekter, slik situasjonen også var i 2009. Instituttet ble tildelt seks stillinger i forbindelse med havbrukssatsingen. Det ble også identifisert stillinger ved AMB som skulle overføres til NFH ved fremtidig avgang. Mye av veksten ellers har vært begrunnet med flere studenter, samt teknikere til forskningstunge grupper. Ved oppstarten i 2009 var det en betydelig skjevhet mellom AMB og NFH i antall teknikere på ordinær bevilgning (hhv. 19,5 og 5,5). I de årlige budsjettfordelingene har det vært prioritert nye stillinger til NFH for å utjevne skjevheten. Men det er fortsatt en viss økning på NFH som ikke lar seg forklare av årsakene ovenfor.

HHT hadde naturlig nok en sterk økning i starten. Blant annet ble det opprettet fem nye stillinger i forbindelse med at HHT ble tilført nye studieplasser i 2011. Videre ble det også gitt stillinger til oppbyggingen av utdanning innenfor innovasjon og entreprenørskap, og senest nå til oppbyggingen av nettbaserte studier. Økningen på ca. 10 fagårsverk⁹ i perioden er imidlertid ikke spesielt stor, sett i forhold til den kraftige økningen i studenttallet.

⁹ Når administrative årsverk og rekrutteringsstillinger er trukket fra økningen i tabellen ovenfor.

REKRUTTERINGSSTILLINGER

Universitetet har en pool med rekrutteringsstillinger som fordeles mellom fakultetene. Postdoktorene fordeles nesten utelukkende til strategiske formål (hovedsakelig innen forskning), mens stipendiatene både fordeles strategisk og etter en fastsatt nøkkel mellom fakultetene. Prinsippene for fordeling av de nøkkelfordelte stillingene har variert opp gjennom årene. Til å begynne med ble de fordelt ut fra hvor mange disputaser fakultetene hadde hatt de foregående årene. Dette målet brukes fortsatt, men nå i kombinasjon med en vekting av antall førstestillinger og gjennomføringsgraden til hvert fakultet.

BFE har valgt å avvike fra den sentrale modellen ved fordeling av nøkkelfordelte stillinger mellom instituttene. Hovedsakelig fordeles de likt mellom de tre instituttene. Særlig da fakultetet var nytt og HHT under oppbygging, ble det fordelt forholdsmessig mange flere stillinger til Handelshøgskolen enn den sentrale modellen tilsa. De senere år har noen stillinger blitt brukt som egeninnsats i større prosjekter, noe som utjevner denne skjevfordelingen noe.

I perioden 2009-2023 er BFE tildelt følgende antall rekrutteringsstillinger:

Tabell 7 – Tildelte rekrutteringsstillinger

	AMB	HHT	NFH	Sum
Nøkkelfordelte stipendiater	45	36	50	131
Strategiske stipendiater	22	3	20	45
Strategiske postdoktorer	4	2	20	26

De strategiske stipendiatstillingene er tildelt fra universitetsstyret ut fra strategiske kriterier, og er ikke gjenstand for videre prioriteringer ved BFE¹⁰. For de nøkkelfordelte stipendiatene kan fakultetet gjøre egne prioriteringer. Ved bruk av samme fordelingsmekanisme som UiT legger til grunn, viser differansen i Tabell 8 hvilke omprioriteringer BFE har gjort. For å bygge opp forskningskompetansen ved HHT har fakultetsstyret prioritert å tildele flere rekrutteringsstillinger til HHT enn fordelingsnøkkelen skulle tilsa.

Tabell 8 – Differanse tildeling UiTs fordelingsnøkkel og BFEs interne tildeling

	AMB	HHT	NFH	Sum
Faktisk fordeling	45	36	50	131
Fordeling etter UiTs nøkkel	59	15	57	131
Differanse	-14	+21	-7	0

¹⁰ Unntatt to nøkkelfordelte postdoktorer i 2010, som fakultetet valgte å gi til HHT og NFH.

Se vedlegg nr. 5 for grafisk fremstilling av utviklingen av stillinger og stillingskategorier ved de enkelte institutt.

6. UTVALGETS KOMMENTARER

Utvalgets vurdering av de forutgående analysene:

HHT var under oppbygging i 2010. Målt i budsjett var AMB tre ganger så stort. En stor del av HHTs vekst fra 2013 til 2017 skyldes fusjonene, mens den øvrige veksten kommer av økt aktivitet (omorganisering). Også AMB og NFH hadde vekst i form av organisatoriske endringer i samme tidsrom, om enn ikke i samme størrelsesorden som HHT. AMB mottok stillinger fra Høgskolen i Finnmark og Norges veterinærhøgskole, samtidig som stillinger innen akvatiske fag ble overført til NFH.

NFH har en nesten like stor vekst i antall stillinger som HHT, når organisatoriske forhold holdes utenom.

Størrelsesforholdet mellom instituttene (reflektert i størrelsen på kakediagrammene og ikke minst netto endring i stillinger) indikerer at det har skjedd en viss omfordeling fra AMB og til HHT og NFH i perioden. Instituttene er nå relativt jevnstore, både i budsjett og ansatte. Fakultetet har totalt sett vokst, både som følge av fusjoner og annen økt faglig aktivitet.

Rekrutteringsstillinger er blitt fordelt relativt likt mellom de tre instituttene. Dette er en reell omfordeling i forhold til de prinsippene som universitetsstyret følger ved fordeling av stillinger. Fakultetsstyret har sett på bruk av rekrutteringsstillinger som særlig viktig for den faglige oppbyggingen ved HHT.

Fakultetet har siden 2009 opplevd en 9 % netto økning i totalbevilgning, hensyntatt fusjoner og lønns- og prisvekst. Økningen er imidlertid lavere enn kostnadene knyttet til økt inntektsgivende aktivitet.

Basisbevilgningen utgjør i dag en mindre del av de samlede inntektene i forhold til tidligere. I 2010 var den 50 %, mens den i 2023 er 42 %. Noe av reduksjonen i basis-andelen skyldes kuttene i sektoren de senere årene. Slike kutt er tidligere tallfestet til om lag 60 millioner 2023-kroner per år. Kutt i statsbudsjettet og internt på UiT skjer gjennom en reduksjon i basisbevilgningen.

Økning i resultatmidler og andre inntekter gjør også at basis andel av de totale inntektene blir lavere. For HHT har resultatmidlene fra utdanning økt fra 38 til 52 % av de samlede inntektene. De to andre instituttene har økt sitt bidrag fra eksterne prosjekter kraftig.

Over tid har instituttene ved BFE bygd opp og videreutviklet særegne kulturer, som virker styrende på de valg og handlinger som prioriteres. Litt satt på spissen kan det hevdes at HHT har en kultur som er mer fokusert på undervisning, mens AMB og NFH har større forskningsfokus. Dette preger hvor tyngden av resultatmidler kommer fra for de enkelte instituttene, men reflekteres også i effektiviteten de utviser innen de spesifikke aktivitetene. Slik utvalget leser tallene ser det ut til at instituttene får sin opparbeidede andel av de fleste resultatmidlene og andre inntekter, altså basert på egen aktivitet. Basisbevilgningen er imidlertid mer vanskelig å forklare systematisk. Fordeling av basisbevilgning mellom instituttene over tid indikerer en viss saldering av instituttbudsjettene etter at resultatmidler og andre inntekter er hensyntatt. På kort sikt kan en slik strategi bidra til overordnede, fordelaktige reallokeringer av basismidler mellom instituttene. På lengre sikt kan imidlertid en slik praksis bidra til å redusere insentivmekanismene i systemet, dersom lav resultatfinansiering medfører at man blir berget av forfordelte basismidler. Videre reiser det spørsmål om rettferdig fordeling mellom instituttene. Utvalget har ikke klart å etablere full oversikt over størrelsen på de ulike bestanddelene i basisbevilgningen, men det er indikasjoner på at fordeling videre til instituttene ikke er insentivrett. Å anvende andre fordelingsnøkler enn de som er lagt til grunn på UiT, slik som eksempelvis fordeling av rekrutteringsstillinger, noe som er gjennomført på BFE for å sikre HHT flere rekrutteringsstillinger, er en del av de strategiske valg et styre kan gjennomføre. Men slike endrede insentivstrukturer reiser de samme spørsmål omkring insentiver og rettferdighet slik nevnt tidligere.

VEDLEGG 1: NÆRMERE BESKRIVELSE AV FINANSIERINGSSYSTEMET FOR UNIVERSITETER OG HØYSKOLER

FINANSIERINGSKATEGORIER AV UTDANNING

Satsene nedenfor gjelder for 2022. Utdanningene deles inn i seks kategorier:

Kat.	Fag	Grunn-sats	Studie-poeng	Kandidater enkel uttelling	Kandidater dobbel uttelling
A	Kliniske utdanninger o.a.	265 300	145 100	110 250	220 500
B	Psykologi, farmasi, ortopedi, arkitektur, enkelte estetiske utdanninger	200 100	111 250	83 200	166 400
C	Realfag høyere grad	136 050	74 200	55 050	110 100
D	Samfunnsfag høyere grad	95 550	54 000	41 550	83 100
E	Realfag lavere grad	82 100	43 900	33 700	67 400
F	Samfunnsfag lavere grad	68 550	37 100	28 050	56 100

Grunnsatsen brukes når staten tildeler nye studieplasser, og legges til basisfinansieringen til institusjonen. Satsene for studiepoeng er for en helårsekvivalent, altså normal progresjon for en fulltidsstudent (60 studiepoeng). Til sammen skal basisfinansieringen og resultatindikatorne for studiepoeng og kandidater, dekke hva det koster å gi forskningsbasert utdanning innenfor hver kategori.

Selv om studieplassfinansieringen er fast, kan den i prinsippet trekkes tilbake hvis en utdanning opphører eller at institusjonen over tid har færre studenter.

Studieplassfinansiering gis når staten ønsker å øke utdanningskapasiteten. Når institusjonene øker kapasiteten på eget initiativ, gis det som regel ikke slik finansiering. Dette gjelder mange av utdanningene ved BFE.

BFE har utdanninger i kategoriene C, D, E og F.

Doktorgradskandidater	423 900	
Uttekslingsstudenter	11 300	
Utreisende studenter på Erasmus+-program	16 900	
Publiseringspoeng	21 675	
Inntekt fra EU	0,813	Per krone inntekt
Inntekt fra NFR og regionale forskningsfond	0,103	Per krone inntekt
Inntekt fra annen BOA	0,094	Per krone inntekt

Årsaken til at EU-finansiering er så høyt vektet, er at staten ønsker å få tilbake mest mulig av Norges bidrag til EU. NFR-søknader blir vurdert ut fra faglig kvalitet, noe som skulle tilsi en høy uttelling. Men fordi NFR tilhører samme departement som utdanningsinstitusjonene, vil ikke dette hjelpe på målet om å øke finansieringen fra andre kilder. Satsen er derfor vesentlig lavere enn EU. NFR-finansiering teller imidlertid i mange andre sammenhenger enn bare finansieringssystemet, og er dermed viktigere enn resultatuttellingen skulle tilsi.

Fordeling av rekrutteringsstillinger

Gjeldende modell for fordeling av rekrutteringsstillinger ble vedtatt av Universitetsstyret i sak S 27/21. Prinsippene for dagens modell er slik: Antall stillinger til fordeling * (((2 * andel lukket ramme) + andel førsteamanuensis og professor) * gjennomstrømming * andel vekting med gjennomstrømming/200) + (((2 * andel lukket ramme) + andel førsteamanuensis og professor) * andel vekting uten gjennomstrømming/3)

Før dette var disse prinsipper gjeldende (vedtatt i sak F-15-18): Antall stillinger til fordeling * (((2 * andel lukket ramme) + andel førsteamanuensis og professor) * gjennomstrømming * andel vekting med gjennomstrømming/200) + (((2 * andel lukket ramme) + andel førsteamanuensis og professor) * andel vekting uten gjennomstrømming/3)

VEDLEGG 2: DIMENSJONERING AV STUDIEPLASSER

Studieplasser er en norm for dimensjonering av studieprogrammer – og av institusjoner. For studieplasser som er finansiert over statsbudsjettet, gis det en stykkprisfinansiering av hver plass (= student) som er ment å dekke om lag 60 % av kostnadene. De resterende 40 % dekkes av resultatinntekter (studiepoeng og kandidatmidler). Som for resultatinntektene, deles studieplassene inn i seks [finansieringskategorier](#) som indikerer kostnadsnivået for hver plass. Studieplassmidlene legges til institusjonens basisbevilgning.

For enkelte utdanninger er antall studenter strengt regulert og samsvarer med tildelte plasser. Dette gjelder særlig kostnadskrevenne profesjonsutdanninger som medisin, odontologi, jus m.fl. For andre kan institusjonen selv velge å opprette plasser uten at det følger med finansiering. Da baserer man seg på å utnytte restkapasitet, og får kun resultatfinansiering for de ekstra studentene. Det er heller ikke uvanlig at institusjoner velger å igangsette helt nye studietilbud uten studieplassfinansiering. Det er gjerne knyttet til ambisjoner om å vokse eller å posisjonere seg i forhold til andre institusjoner.

Av den grunn er begrepet studieplass ikke helt entydig. I noen sammenhenger vil det være likt det antallet studenter som departementet gir finansiering for (som på medisin). Andre ganger vil det være mer et uttrykk for hvor mange studenter man er i stand til å ta opp, og det kan til og med være tatt høyde for at en del av de nye studentene vil falle fra (overbooking). Noen fagområder sliter med rekrutteringsproblemer, og kan ha langt flere plasser enn det er studenter.

Fakultetsstyret foreslår hver høst dimensjonering av studieprogrammene som har opptak neste studieår. Forslaget er basert på innspill fra fagmiljøene, fakultetsstyret har kun ved noen få anledninger initiert eller bestilt nye program (bachelorgradsprogram i marin forurensing, og erfaringsbasert mastergradsprogram Ocean Leadership som de klareste eksemplene). Universitetsstyret vedtar så antall studieplasser for kommende år. Noen studier har adgangsbegrensning, og det kan da ikke tas opp flere søkere enn det er plasser.

Departementet bruker antall innrapporterte studieplasser aktivt i ulike sammenhenger. Ved tildeling av nye studieplasser, gjøres det en vurdering av forholdet mellom antall plasser og antall studenter. For eksempel ble det gitt avslag på søknad om nye studieplasser på akvamedisin, fordi UiT samlet sett har hadde flere studieplasser enn studenter. Da mente Kunnskapsdepartementet at universitetet selv kunne opprette flere plasser i akvamedisin ved å omdisponere internt.

Antall studieplasser ved BFE er dermed et resultat av en rekke faktorer; finansierte plasser, egne ambisjoner, pålegg fra universitetet, samt historiske faktorer som opprettelse og nedleggelse av tidligere tilbud og skiftende politiske forhold.

STUDIEPLASSER VED FUSJONEN MED HIT

I den første dimensjoneringssaken etter fusjonen i 2009, brukte man studieplasser for utdanningene ved de tidligere enhetene, med unntak for HHT. UiT (NFH) hadde tidligere et svært begrenset tilbud innen økonomi, og etableringen av en handelshøyskole var et sentralt element i fusjonsplanene. Økonomimiljøene ved universitetet og Høgskolen i Tromsø ble sammenslått allerede i 2007, forut for det formelle fusjonsvedtaket. Utdanningene ble samlokalisert til universitetsområdet og det ble etablert nye fagtilbud. Universitetsledelsen lovde samtidig at det ville følge med finansiering.

I 2007 var omfanget for økonomifagene slik:

Studium	Institusjon	Studieplasser	Studenter ¹
Bachelor i marin bedriftsledelse	UiT	105	100
Bachelor i samfunnsøkonomi	UiT	60	45
Master i økonomi og administrasjon (siviløkonom)	UiT	80	40
Master i marin bedriftsledelse	UiT	0	15
Economics (master)	UiT	0	10
Bedriftsøkonomi og logistikk (årsenhet)	UiT	0	30
Sum UiT		245	240
Bedriftsøkonomi (årsenhet)	HiT	25	30
Bachelor i økonomi og administrasjon	HiT	135	110
Økonomisk-administrative fag	HiT	30	15
Sum HiT		190	155
Sum		435	395

Tilsvarende tall for 2009 er følgende:

Studium	Studieplasser	Studenter
Bachelor i samfunnsøkonomi	20	65
Master i økonomi og administrasjon (siviløkonom)	20	55
Economics (master)	0	15
*Business Creation and Entrepreneurship (master)**	0	15
*Bedriftsutvikling (20 stp.)	0	40
*Bachelor i ledelse, innovasjon og marked	50	65
*Master i bedriftsledelse	0	15
*Strategisk ledelse og økonomi (erfaringsbasert master)	0	65
*Bachelor i økonomi og ledelse	0	110
Bedriftsøkonomi (årsenhet)	20	15
Bachelor i økonomi og administrasjon	120	190
Sum	230	645

*) Nytt siden 2007. **) Eksternfinansiert i 2009. Senere omgjort til ordinært studium.

Merk at de nye studietilbudene ikke nødvendigvis var ferdig innfaset på dette tidspunktet. For eksempel for Ledelse, innovasjon og marked (LIM) gjelder studenttallet ett årskull.

Tilsvarende vil det fortsatt være registrert studenter på studietilbud som er under avvikling (gjelder begge tabeller).

Det er uklart hvorfor det samlede antallet studieplasser er redusert mellom 2007 og 2009. Som nevnt er gjerne antall studieplasser en blanding av flere faktorer, som finansierte plasser og opptaksramme. Tallet for LIM gjelder dermed ett årskull, altså vil studiet med tre årskull legge beslag på ytterligere 100 studieplasser. Tallet for 2009 virker i alle fall for lavt.

ENDRING I STUDIEPLASSER ETTER 2009

Staten gir gjerne nye studieplasser øremerket prioriterte fagområder (f.eks. grønt skifte) eller som motkonjunkturtiltak (f.eks. under finanskrisen). UiT fordeler plassene skjønnsmessig til de enhetene som kommer inn under øremerkingen.

Tildeling	Inst.	Fagområde/ program	Plasser ²	Kommentar
Rev. nasjonalbudsjett 2009	HHT	Økonomi	190	Fordelt uspesifisert til BFE
Statsbudsjettet 2011	HHT	Økonomi	60	Øremerket økonomi
Fusjon Finnmark	HHT	Økonomi	250	
Fusjon Harstad	HHT	Økonomi	180	
Fusjon Narvik	HHT	Økonomi	25	
Statsbudsjettet 2020	NFH	Akvamedisin	20	Ørem. teknologi og grønt skifte
Rev. nasjonalbudsjett 2020	AMB	Biologi	20	Øremerket MNT-fag
	NFH	FHV*	56	
	NFH	Marin biotekn.	20	
	NFH	Akvamedisin	44	
	HHT	LIM*	40	Øremerket juridiske/økonomifag
	HHT	Øk.adm.	80	
	HHT	SLØ*	40	
Statsbudsjettet 2022	HHT	Økonomi	-64	Plassene omfordelt til barnevern

*) FHV = Fiskeri- og havbruksvitenskap, LIM = Ledelse, innovasjon og marked, SLØ = Strategisk ledelse og økonomi

Plassene som ble gitt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 blir gjerne omtalt som koronaplasser. I statsbudsjettet for 2022 omdisponerte staten noen av plassene som var gitt til økonomi/juss, til barnevern. I statsbudsjettet for 2023 starter en gradvis

nedbygging av alle koronaplassene. UiT skal gjennomgå studieporteføljen i 2023, og har ventet med å fordele kuttet internt.

Ser man på utviklingen i studenttall mot tilførte plasser, får man følgende situasjon:

Institutt	Plasser 2009	Nye plasser	Tilført fusjoner	Fin. plasser 2022 ¹¹	Studenter 2009	Studenter 2022
AMB	60	20	0	80	135	200
HHT	230	346	455	1031	645	3270
NFH	55	140	0	195	155	390
Sum	345	506	455	1306	940	3860

Finansieringen av hver enkel studieplass avhenger av hvilken finansieringskategori studiet er i.

Man ser at alle instituttene har vekst i studenttallene, men at veksten er klart størst ved HHT (både absolutt og relativt). Sett i forhold til størrelsen på instituttene (målt i antall vitenskapelige ansatte), er studenttallet ved AMB og NFH klart håndterbart sett i forhold til undervisningskapasiteten. Det må likevel legges til at kapasiteten innen eksperimentelle fag ikke bare avhenger av tilgjengelige undervisningsressurser, men også infrastruktur som laboratorieplasser, fartøy og toktid, praksisplasser m.v. Studenttallene omfatter studenter som er tatt opp på programmer ved de ulike instituttene, og ikke undervisning som blir gitt for andre enheters studenter. Den tar heller ikke hensyn til undervisning og veiledning på doktorgradsnivå.

Et ytterligere usikkerhetsmoment er at man ikke vet hva som ligger bak beregningen av plasser fra før 2009. Det kan for eksempel tenkes at tallene har vært tilpasset både tilgjengelige ressurser og søkergrunnlaget på de ulike utdanningene. Tallene gir følgelig kun en indikasjon på antall plasser.

VEDLEGG 3: STØRRE SATSINGER IGANGSATT VED BFE

I dette avsnittet omtales ulike større satsinger ved BFE siden opprettelsen. Satsingene er som regel uttrykk for fakultetets prioriteringer – enten ved at det er bevilget midler eller at det er søkt om midler fra andre til satsingene. Også satsinger som er initiert og/eller finansiert av eksterne kilder er tatt med, da det gjerne ligger en forutsetning eller forventning

¹¹ Dette er *antatt* finansierte plasser, da det ikke er mulig å si noe om hvilken finansiering som lå til grunn i 2009 eller om plassene som er tilført gjennom fusjoner har vært finansierte.

om at fakultetet bidrar med egne ressurser. Nedenfor følger en oversikt over de viktigste satsingene siden 2009. Mindre bevilgninger er ikke tatt med.

Satsing	Enhet	År	Finansiering ¹²	BFEs egeninnsats ¹³
Startpakke HHT	HHT	2011	Studieplasser	
Innovasjon og entreprenørskap	HHT	2018-20	UiT	Én stilling
Havbrukssatsing	NFH	2015	BFE, eksterne midler	Seks stillinger
Fellesløftet (flere bevilgninger)	AMB/ NFH	-	UiT/NFR	Halvparten av UiTs samlede bidrag
COAT	AMB	2013-dd	Strategisk fond, eksterne midler, BFE	12,5 mill. hittil
Finnfjord	NFH	2011-dd	Eksterne midler, strategisk fond	To stillinger
Marbio/MabCent	NFH	2007-dd	Eksterne midler, BFE	1 million per år
Verdensledende miljø	AMB	2015-18	KD/UiT	-
Forprosjekt Arven etter Nansen	AMB	2018	SAKS-midler	-
Master i øk.adm. (siviløkonom) Alta	HHT	2014	SAKS-midler	-
Marin satsing	AMB/ NFH	2007- 15	Strategisk fond	-
Yngre fremragende forsker	AMB	2009	Strategisk fond	-
Arctic Centre for Sustainable Energy (ARC)	AMB/ NFH	2017-dd	Strategisk fond	Én stilling
Styrking Arven etter Nansen	AMB	2019-23	Strategisk fond	Én stilling
Cells in the Cold CECO	AMB	2019-21	Strategisk fond	Ca. 1 mill.
RAS-teknologi	NFH	2019-21	Strategisk fond	-
Miljø-DNA	NFH	2019-20	Strategisk fond	Én stilling

¹² Flere av satsingene har finansiering fra flere kilder. Med 'UiT' menes her annen sentral finansiering fra UiT enn strategisk fond. SAKS: Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon, sammenslåing. Øremerkede midler gitt over statsbudsjettet for å styrke profilen til de ulike institusjonene.

¹³ Angivelse av egeninnsats er komplisert, da satsingene ofte baseres på eksisterende aktivitet. Egeninnsatsen som oppgis her, er begrenset til reelle merkostnader som ikke ville vært der om ikke satsingen hadde blitt realisert. Når det oppgis stillinger er det faste stillinger, altså en permanent kostnad. Beløp som oppgis er total egeninnsats (altså ikke per år). Nøkkelfordelte rekrutteringsstillinger som inngår som egeninnsats tas heller ikke med her, men er omtalt i et senere avsnitt om rekrutteringsstillinger.

Innovasjonsstillinger	NFH	2019-dd	Strategisk fond	-
Akvamedisin	NFH	2019-dd	Strategisk fond	-
21st century skills	NFH	2020-22	Strategisk fond	-
Hav- og kystforvaltning: Autonome plattformer	AMB	2020-22	Strategisk fond	-
3R: Maksimering av datainnsamling fra arktiske dyrestudier	AMB	2020	Strategisk fond	-
DocEnhance	BFE	2020-22	Strategisk fond	-
Senter for antibakteriologiske strategier (CANS)	NFH	2018-23	Strategisk fond	4,4 mill.
Secure	NFH	2020-23	Strategisk fond	Kontantbidrag fra fagmiljøene
Aurora senter kronobiologi (ASTI)	AMB	2022-24	Strategisk fond	-
Absorb	AMB/ NFH	2021-24	Strategisk fond	-
Ocean Leadership	NFH	2021-23	Strategisk fond	Undervisning på emner
Virtuell bachelor og fleksibiliserte utdanningstilbud	HHT	2021-23	Strategisk fond	Overtar lønnsforpliktelser to stillinger
Master i øk.adm. (siviløkonom) Alta	HHT	2014	SAKS-midler	-

Noen av de større satsingene er beskrevet nærmere senere i kapittelet. Satsingene er relevante å trekke frem da de her, da de er uttrykk for fakultetets prioriteringer. Satsingene ovenfor er svært ulike i natur, og det samme er det økonomiske «fotavtrykket». I noen tilfeller innebærer de at fakultetet vrir ressursbruken mot fagfeltet som mottar midler. Fakultetet kan for eksempel bli nødt til å overta lønnsforpliktelser til stillinger som man ellers ikke ville opprettet, fordi man får en tidsavgrenset finansiering. Så langt det har vært mulig, har fakultetet knyttet slike forpliktelser mot fremtidig avgang på fagområdet. I andre tilfeller bidrar disse satsingene positivt til fakultetsøkonomien, ved at man får finansiert aktivitet som man uansett ville ha hatt. Det gjelder for eksempel enkelte av bevilgningene fra strategisk fond. I en periode supplerte universitetet på BFEs vanskelige økonomi ved å tildele prosjekter fra strategisk fond uten krav om egeninnsats, med fulle indirekte kostnader, og innenfor eksisterende aktiviteter. For eksempel fikk prosjektet Autonome plattformer¹⁴ 30 millioner fra strategisk fond, hvorav 13 mill. gikk til å dekke lønn og indirekte kostnader til

¹⁴ Autonome plattformer er her farkoster eller måleutstyr som kan brukes til å gjøre målinger som erstatter eller supplerer bruk av forskningsfartøy. Plattformene reduserer fremtidig behov for fartøy og personell.

stillinger som for en stor del ellers måtte vært finansiert på annet vis. Når finansieringen utløper, er hovedprinsippet at stillingen erstatter naturlig avgang.

STARTPAKKE HHT OG SATSING PÅ INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP

Den første store oppgaven for det nye fakultetet var å realisere en fullverdig handelshøyskole. Forut for 2009-fusjonen eksisterte økonomifagene ved tidligere NFH som et støttefag for de fiskerifaglige utdanningene, mens tidligere Høgskolen i Tromsø ga grunnutdanning på bachelornivå. I 2009 og 2011 ga Kunnskapsdepartementet til sammen 250 nye studieplasser til økonomi, og disse ble lagt til HHT. Det ble opprettet fem nye stillinger på disse midlene, i tillegg til permanentisering av ytterligere én.

Noen av studieplassene i 2011 ble brukt til å opprette masterstudiet *Business creation and entrepreneurship* (BCE), og én av stillingene ble allokert hit. I 2017 ble universitetets strategi for samarbeid med arbeids- og næringsliv vedtatt. BFE ble tildelt en fast stilling til Lab for design thinking ved HHT, og valgte å styrke satsingen med ytterligere en stilling finansiert over egen ramme.

HAVBRUKSSATSING

I 2016 ble det vedtatt en spisset strategi for havbrukssatsingen ved fakultetet, hvor ressursene ble samlet i en egen forskningsgruppe i havbruk ved NFH. Bakgrunnen var at fagområdet var svært fragmentert og utydelig ved BFE, samtidig som næringen fikk en stadig viktigere nasjonal betydning. Året før var det blitt vedtatt en flytting av de akvatiske forskningsmiljøene fra AMB til NFH. Så langt har instituttet fått tilført fire faglige og to tekniske stillinger til havbrukssatsingen¹⁵.

KLIMAØKOLOGISK OBSERVATORIUM FOR ARKTISK TUNDRA (COAT)

COAT er et observasjonssystem for klimaendringer, med stasjoner på Svalbard og Varangerhalvøya. COAT ble opprettet i 2011, og arbeider for å få permanent finansiering over statsbudsjettet. I påvente av det har BFE og universitetet sentralt (strategisk fond) gitt midlertidig finansiering på hhv. 12,5 og 13,3 mill. Den sentrale finansieringen er nå stanset. COAT-miljøet har selv skaffet rundt 150 mill. i ekstern finansiering. Det er imidlertid enklere å skaffe finansiering for oppbygging av infrastruktur og til konkrete forskningsprosjekter, enn det er å få langsiktig finansiering til drift.

¹⁵ 2016/7835. Stillingene ble gitt i forbindelse med budsjettfordelingene for 2016 og 2017, samt to stillinger finansiert over eksterne midler hvor fakultetet på et senere tidspunkt overtar lønnsforpliktelsene.

FINNFJORD

Satsingen er et samarbeid mellom Finnfjord AS og UiT, om utvikling av et anlegg for rensing av fabrikkkrøyk fra smelteverket gjennom produksjon av alger. I tillegg til klimagevinsten av rensingen, gir algeproduksjonen en rekke kommersielle muligheter. Det har gitt finansiering fra eksterne kilder (NFR og RDA-midler) og universitetet sentralt (ca. 15 mill.). BFEs bidrag har bestått i en vitenskapelig stilling (først finansiert gjennom strategisk fond) og en ingeniørstilling.

MARBIO

Marbio er en analyseplattform for marin bioprospektering. Plattformen har vært vertskap for den nasjonale marine biobanken Marbank (senere flyttet til Havforskningsinstituttet) og et Senter for forskningsdrevet innovasjon, MabCent, finansiert av NFR. Plattformen har hovedsakelig vært finansiert av eksterne midler, men BFE har bidratt med en grunnfinansiering på 1 million per år i frem til og med 2022, og 0,5 million for 2023

VERDENsledende forskningsmiljø

Stortinget vedtok i 2015 å bevilge midler til å løfte frem ett forskningsmiljø ved hvert av breddeuniversitetene til å bli verdensledende innen sine fagfelt. UiT valgte forskning på marginale issoner ved gruppa Arktisk marin systemøkologi på AMB. Det ble gitt 23 millioner i bevilgning, blant annet til rekruttering av en ny professorstilling. Stillingen erstatter senere naturlig avgang innenfor området.

VEDLEGG 4: REDEGJØRELSE FOR FISJONER OG FUSJONER VED BFE

2009-FUSJONEN – ETABLERING - HØGSKOLEN I TROMSØ, INSTITUTT FOR BIOLOGI OG AVDELING FOR ARKTISK BIOLOGI

Ettersom fusjonen i 2009 både medførte overføring av enheter fra Høgskolen i Tromsø og enheter fra andre enheter ved UiT var det ulike prinsipper som ble lagt til grunn. En hovedregel ved denne fusjonen var likevel at vi skulle få tildelt ressurser på bakgrunn av kostnader på alle nivå ved enheten som ble innfusjonert. Som eksempel ble også ressurser fra NT-fakultetet sentralt (økonomiske, ikke personell) overført ved overføringen av Institutt for biologi fra NT-fak. til BFE. Følgende prinsipper lå til grunn for de ulike overføringene:

Institutt for biologi fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet: BFE fikk overført instituttets relative andel av NT-fak. sitt budsjett. Det vil si både instituttets budsjett og en

andel av fakultetsadministrasjon og fellesutgifter. Oppgjøret var tilfredsstillende for begge parter.

Avdeling for arktisk biologi fra Det medisinske fakultet: Lønn til stillinger med et tillegg på 100 000 til drift per stilling. Oppgjøret dekker dermed ikke instituttadministrasjon, fakultetsadministrasjon eller fellesutgifter, selv om beløpet til drift ble satt forholdsvis høyt.

Økonomidelen av Avdeling for ingeniør- og økonomifag (AFI) ved Høgskolen i Tromsø: Budsjettet ble fordelt relativt ut fra antall fagstillinger. Fra BFE ble det imidlertid påpekt at dimensjoneringen av økonomiutdanningene var kunstig lav forut for fusjonen, både som følge av at studenter søkte til den nye felles økonomiutdanningen (økonomifagene ble fusjonert forut for resten av fusjonen), og som følge av en pålagt reduksjon av antall økonomistudenter. Fra BFE var ikke poenget å få en større del av ressursene fra AFI, men at universitetet måtte følge opp etableringen av en handelshøyskole med ressurser. Dette fordi student-opptaket til HHT ble langt større enn for de to tidligere miljøene til sammen. To administrative stillinger ble overført, men ikke ressurser til fakultetsadministrasjon og fellesutgifter.

2013-FUSJONEN – HØGSKOLEN I FINNMARK

I desember 2012 søkte UiT og Høgskolen i Finnmark (HiF) om å fusjonere. Kongen i statsråd besluttet i februar 2013 at institusjonene fikk fusjonere under det nye navnet Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. En intern styringsgruppe og arbeidsgrupper for økonomi og utdanning utarbeidet prinsippene for fusjonen.

Om deling av budsjett: 2012/6260

Ved fusjonen ble Institutt for økonomi og reiseliv på HiF delt, og 12,7 ansatte innenfor økonomi ble overført til HHT sammen med 2,5 administrative stillinger. I tillegg ble 4,7 årsverk i biologi overført til AMB. Det ble ikke overført ressurser til fellesadministrative tjenester ved fakultetet.

For de vitenskapelig ansatte ved HHT ble deres relative andel av budsjettet til det tidligere instituttet overført BFE. For de administrative stillingene ble det kun dekket lønnskostnader. For de AMB-ansatte ble det overført en budsjetttramme på lønnsutgifter pluss 50 000 i drift per stilling. I tillegg fikk BFE en andel av HiFs fellesutgifter, tilsvarende ca. 30 000 per årsverk.

Fusjonen trådte i kraft 1.8.2013. Ut 2013 kjørte de to tidligere institusjonene separate regnskaper. Splitting av budsjettet for HiF ble gjort gjeldende fra og med 2014. I praksis fikk ikke BFE dekket de direkte lønnsutgiftene ved fusjonen, blant annet som følge av at det var blitt flere ansatte enn i de opprinnelige bemanningsplanene. To ansatte innen praktisk prosjektledelse ble innplassert på Institutt for reiseliv, samtidig som faget er en del av HHTs tilbud. Disse måtte erstattes. 1,2 årsverk ble ikke gitt budsjettmidler for, da stillingene på

fusjonstidspunktet var eksternfinansierte. Disse ble finansiert over BFEs lønnsbudsjett da den eksterne finansieringen var over.

2014-FUSJONEN – SEKSJON FOR ARKTISK VETERINÆRMEDISIN (SAV), NORGES VETERINÆRHØGSKOLE (NVH)

27.8.2013 søkte UiT og Norges veterinærhøgskole (NVH) i fellesskap og etter vedtak i institusjonenes styrer om å overføre Seksjon for arktisk veterinærmedisin fra NVH til UiT. Departementet ga sin tilslutning i brev av 17.10.2013. Endringen ble gjort gjeldende fra 1.1.2014.

NVH ønsket å avvikle sin aktivitet i Tromsø, men samtidig å etablere et tettere samarbeid mot UiT på arktiske dyr og mot fiskehelse-miljøet. I alt åtte ansatte ble overført til AMB; tre fast vitenskapelige, to midlertidige, en stipendiat, to teknikere og en administrativ.

UiT fikk dekket lønnskostnader, 50 000 til drift per vitenskapelig stilling, indirekte kostnader etter universitetets satser og husleie med utgangspunkt i daværende leiekontrakt for SAVs lokaler på Stakkevollveien. I tillegg ble det overført midler til ytterligere én rekrutteringsstilling.

Avtalen vurderes som gunstig for UiT. Kostnadene tok utgangspunkt i organiseringen på fusjonstidspunktet, hvor SAV var en egen, autonom enhet og i store, uhensiktsmessige lokaler. I ettertid er det hentet ut betydelige stordriftsfordeler ved at fagmiljøet ble integrert i AMB. De to midlertidige stillingene ble ikke omgjort til faste, som planlagt ved fusjonen. Nå lønnes en teknisk stilling fra denne fusjonen.

2016-FUSJONEN – HØGSKOLEN I HARSTAD OG HØGSKOLEN I NARVIK

29,1 faglige årsverk og tre administrative ble overført fra HiH, mens 5,7 faglige og ett administrativt ble overført fra HiN.

For Narvik-miljøet fikk BFE overført lønnsutgifter og 325 000 i driftsutgifter.

For Harstad fikk BFE dekket lønnsutgifter og ca. 540 000 i drift. Inkludert i dette var noe midler til fellesutgifter, men dette dekket ikke underdekning på driftsutgiftene.

Det ble ikke tilført midler til fellesutgifter eller fakultetsadministrasjon ved fusjonene, til tross for at dette var lagt til grunn i budsjettprinsippene som skulle ligge til grunn for fusjonene.

OVERFØRING AV BACHELOR I INTERNASJONAL BEREDSKAP TIL NT-FAK.

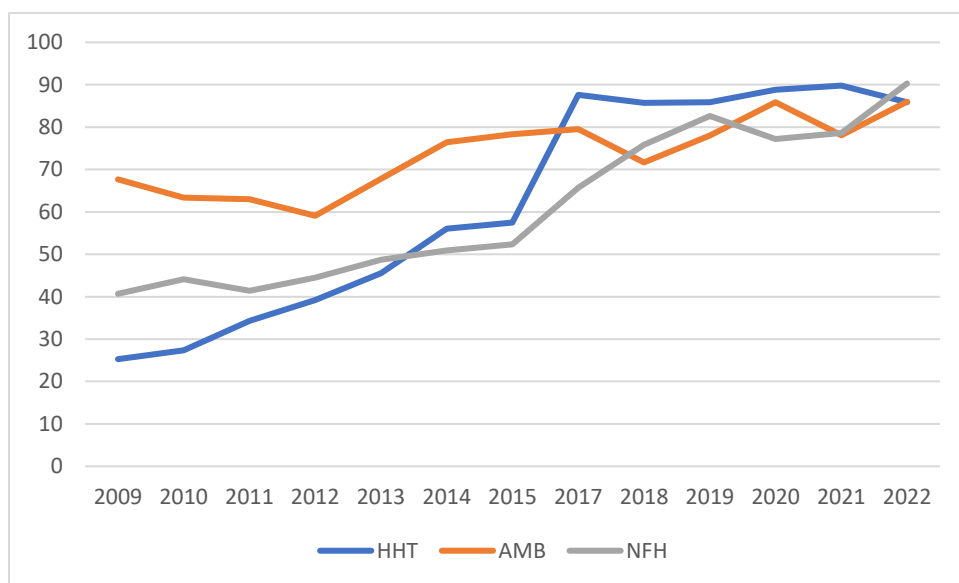
Ved fusjonen med Høgskolen i Harstad (HiH) ble bachelorgradsstudiet i internasjonal beredskap (BIB) midlertidig innplassert ved HHT. UiT hadde allerede et utdanningstilbud i beredskap, organisert ved NT-fakultetet, og man ønsket å se de to fagmiljøene under ett. I 2017 ble det vedtatt å overføre BIB fra BFE (HHT) til NT-fakultetet, med virkning fra 1.1.2018. HiH direktebudsjetterte sine enheter. Det vil si at kun faktiske stillinger og reelle utgifter ble lagt inn i budsjettet til enhetene. For BIB, som var under oppbygging, var det kun lagt inn et halvt årsverk i 2015-budsjettet. Dette dannet så grunnlag for den budsjetttrammen som ble overført BFE ved fusjonen. Da BIB ble flyttet i 2018, la man til grunn full studieplassfinansiering. BFE ble da trukket 3 millioner mer i budsjett, enn det man hadde fått tilført på fusjonstidspunktet.

AKVATISK BIOLOGI – FLYTTING AV STILLINGER FRA AMB TIL NFH

I 2015 åpnet fakultetsstyret for frivillig flytting av ansatte fra AMB til NFH knyttet til en styrking av satsningen på havbruk og for å legge til rette for en bedre utvikling av studieprogrammene ved NFH. Ansatte som ønsket å flytte tok selv initiativ til dette, og dekan fikk fullmakt til å vurdere om flytting i det enkelte tilfelle var hensiktsmessig. Fakultetsstyret øremerket to stipendiatstillinger til NFH. Tre fast fagansatte, en teknisk administrativt ansatt og sju midlertidig ansatte fikk endret organisatorisk tilknytning i denne prosessen, fra AMB til NFH, fra 1.1.2016. Tildelte driftsmidler ble samtidig overført. Samtidig ble det slått fast at andre stillinger ved AMB knyttet opp mot studieprogram ved NFH skulle flyttes over ved naturlig avgang.

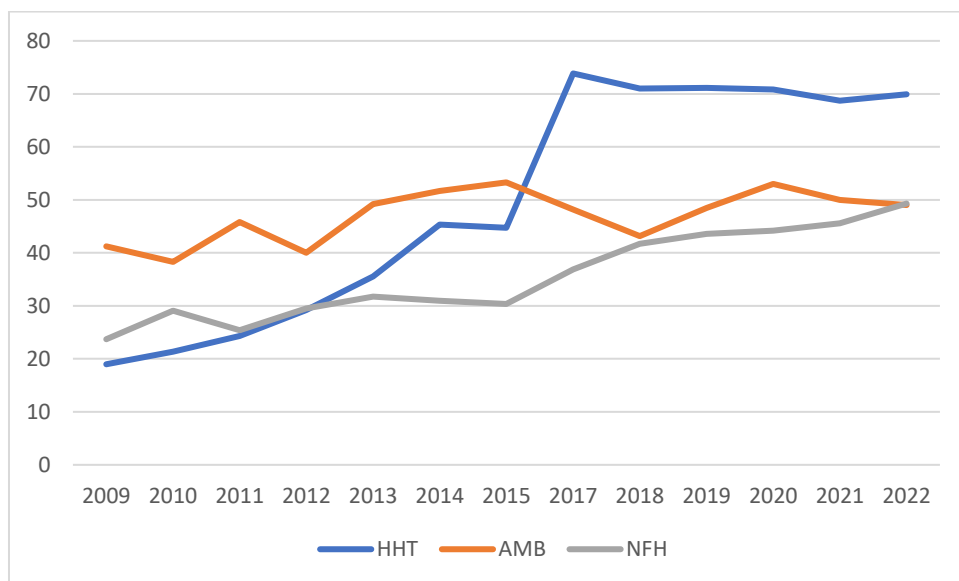
VEDLEGG 5: GRAFISK FREMSTILLING AV UTVIKLINGEN AV DE ENKELTE STILLINGSKATEGORIER VED INSTITUTTENE

Figuren under viser faglige årsverk pr institutt og består av undervisnings, forsknings- og formidlingsstillinger, samt rekrutteringsstillinger.

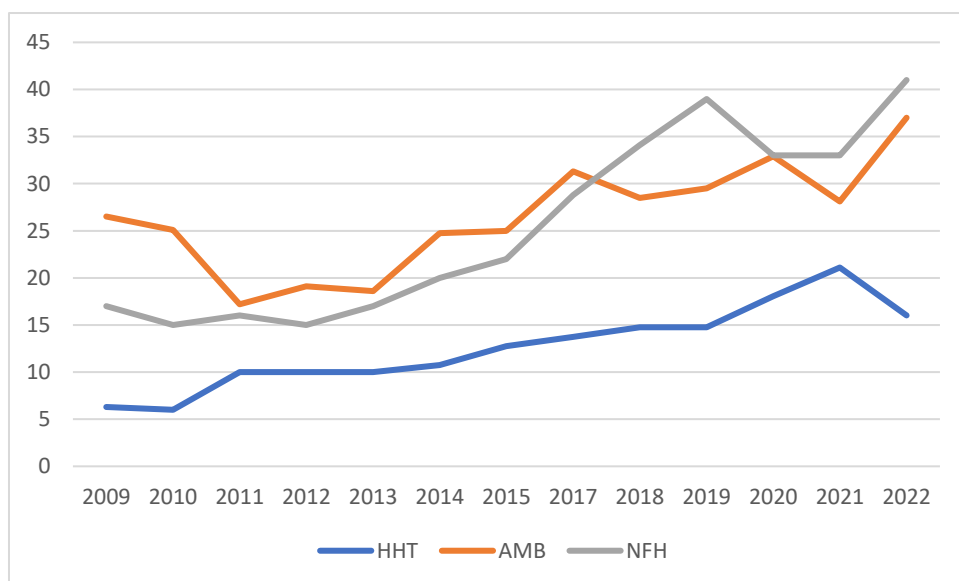

Figur 16 - Faglige årsverk uttrekk: UN1, UN2, UN4 Undervisning. Og forskerstillinger, Utdannings- og rekrutteringsstillinger og andre undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger. Finansieringskilde eget grunnbudsjett. Kilde DBH

Her vises fordelingen av ansatte hvor utdannings- og rekrutteringsstillinger er tatt ut.

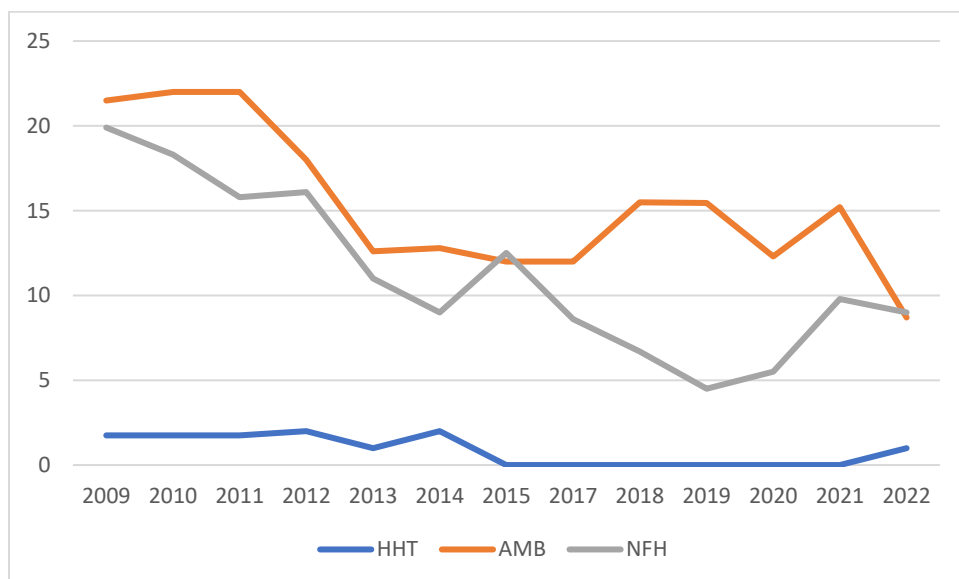

Figur 17 - Faglige årsverk uttrekk: UN1 Undervisnings- og forskerstillinger, finansieringskilde eget grunnbudsjett. Kilde DBH

Figur 18 - Uttrekk UN2, Utdannings- og rekrutteringsstillinger, finansieringskilde eget grunnbudsjett. Kilde DBH

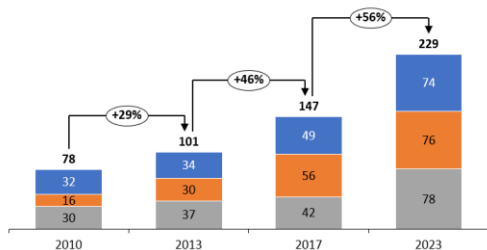
I tillegg til utdannings- og rekrutteringsstillinger tildelt av universitetsstyret har instituttene eksterntfinansierte stillinger.

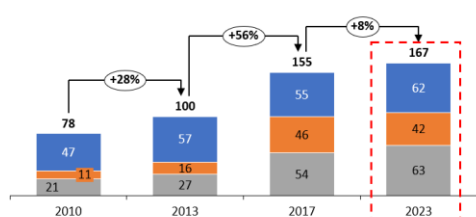
Figur 19 - Utdannings- og rekrutteringsstillinger, Uttrekk UN2, finansieringskilde: ekstern. Kilde DBH

VEDLEGG 6: GRAFISK SAMMENSTILLING AV DET ØKONOMISKE TALLMATERIALET

Utvikling fordeling resultat- og øremerkede midler BFE 2010 – 2023 (mNOK)

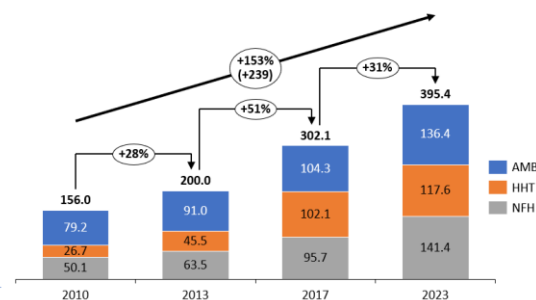

Utvikling fordeling basismidler BFE 2010 – 2023 (mNOK)

Kun til illustrasjonsformål for å vise sammenheng mellom basisfordeling og «underdekning»

Utvikling fordeling totale midler BFE 2010 – 2023 (mNOK)

Ref tekst i rapport side 12 p.1: «Som figuren viser, har det vært en kraftig vekst i perioden mht. de totale bevilgninger til BFE. Ukorrigert for kroneverdien tilsvarer dette en vekst på 153 %. Dersom vi korreterer for kroneverdien med konsumprisindeksen blir økningen 81 %»

Inntekt og kostnadsallokering - 2023

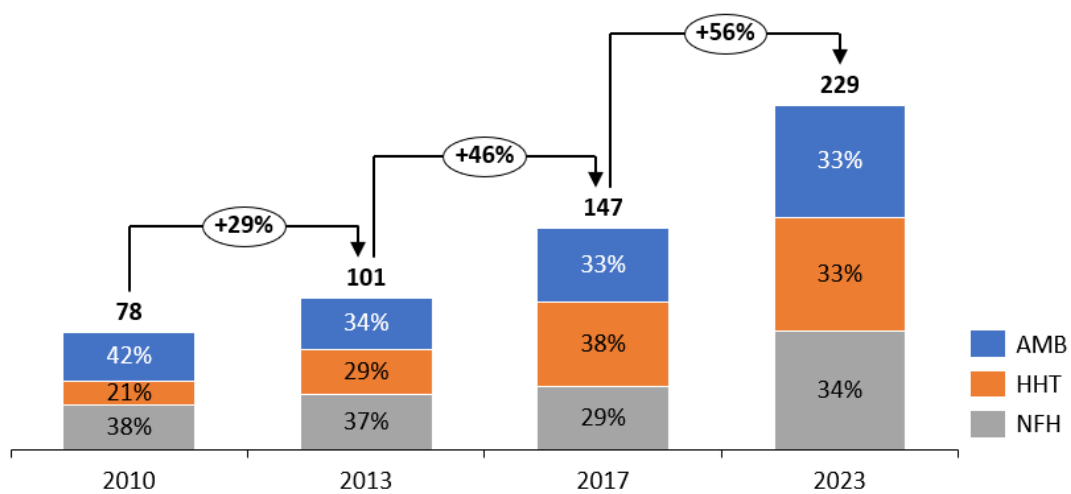
	AMB	HHT	NfH	SUM
Utdanningsbevilgning	12	62	15	88
Forskningsbevilgning	11	3	10	25
Resultatbevilgning	23	64	25	113
Øremerking/Annet	28	10	28	66
Eksterne prosjekter	23	2	25	50
Sum inntekter	74	76	78	229
Driftskostnader	6	10	9	24
Lønnskostnader	69	79	64	211
Adm/felleskostnader	29	16	29	73
Øremerkede kostnader	33	14	40	88
Sum kostnader	136	118	141	395

Resultat (over-/underdekn.) -62 -42 -63 -167

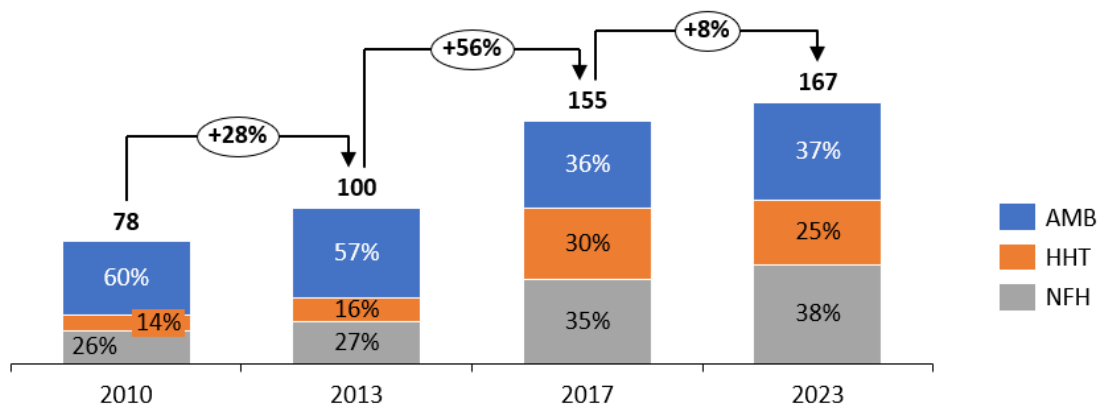
«Underdekning» = Basisbevilgning

Figur 20 – Utvikling fordeling resultat- og øremerkede midler og utvikling fordeling totale midler (2010-2023 i løpende mill.)

Utvikling fordeling resultatmidler BFE 2010 – 2023 (mNOK/%)

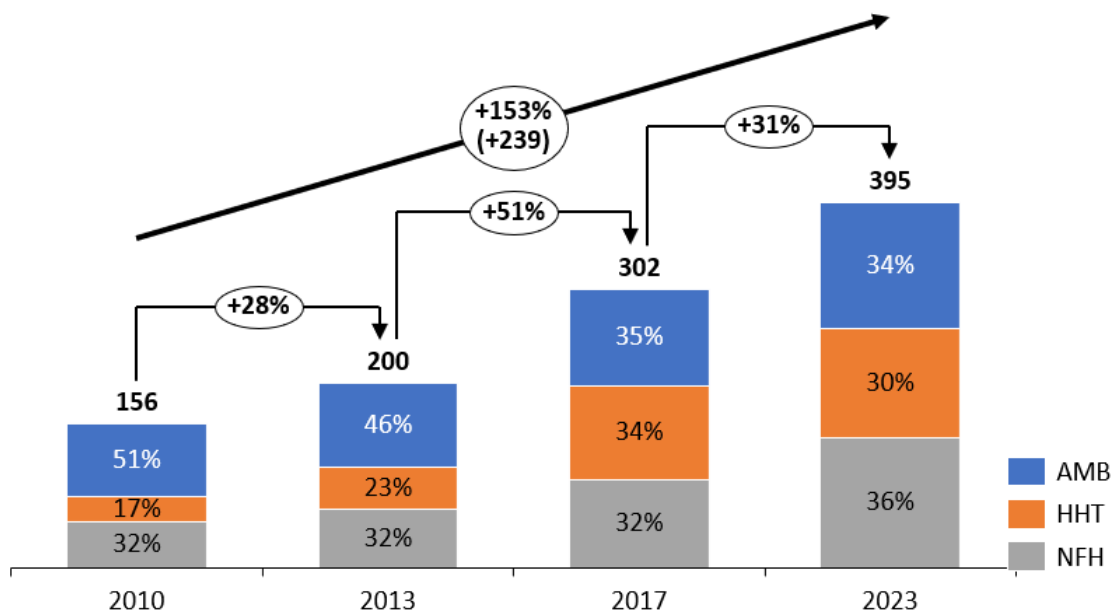
Utvikling fordeling basismidler BFE 2010 – 2023 (mNOK/%)

Figur 21 – Utvikling fordeling resultat midler (2010-2023 i løpende mill.)

Utvikling fordeling totale midler BFE 2010 – 2023 (mNOK/%)

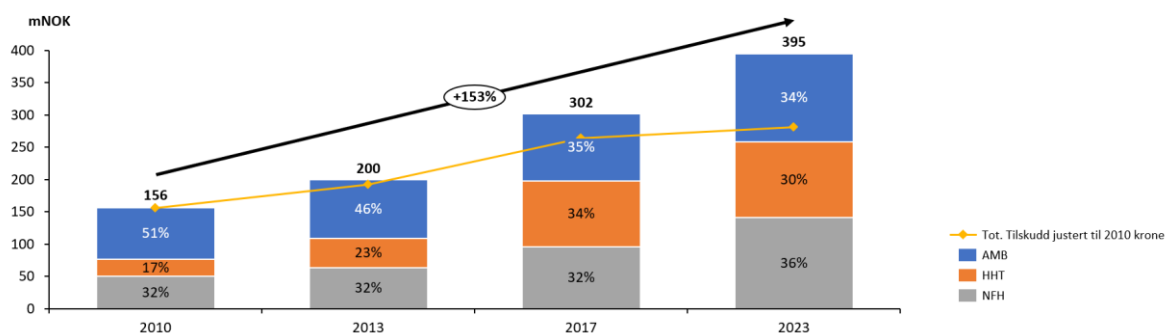
Merk: Samme figurer som foregående side, men her vist %-vis fordeling mellom instituttene per år og sum i mNOK på heading per år

Ref tekst i rapport side 12 p.t: «Som figuren viser, har det vært en kraftig vekst i perioden mht. de totale bevilgninger til BFE Ukorrigert for kroneverdien tilsvarer dette en vekst på 153 %. Dersom vi korrejerer for kroneverdien med konsumprisindeksen blir økningen 81 %»

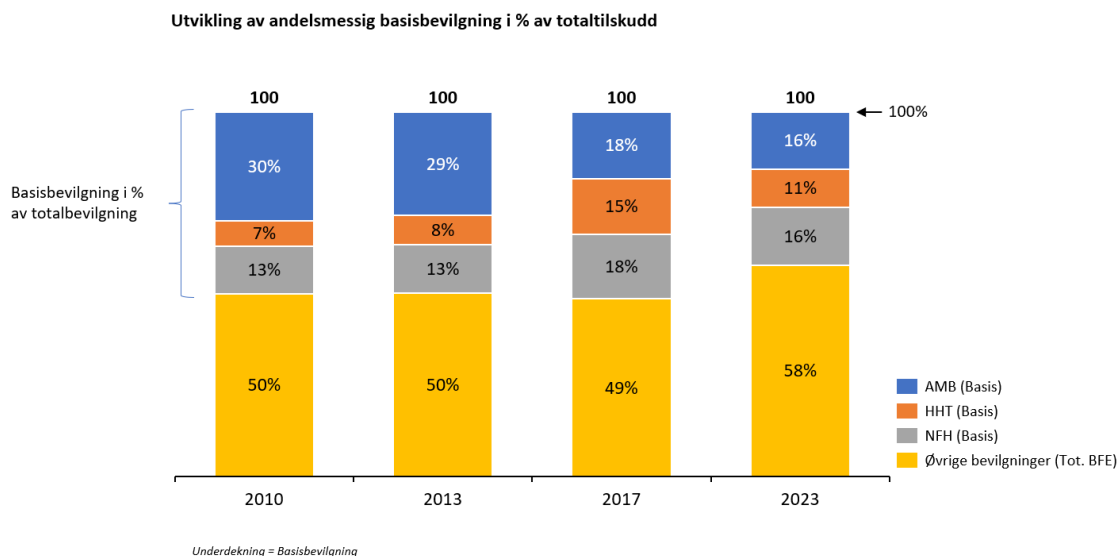
Figur 22 – Utvikling fordeling totale (2010-2023 i løpende mill.)

Utvikling fordeling totale midler BFE 2010 – 2023 (mNOK)

Gul linje her indikerer hva totale tilskudd ville utgjort dersom beregnet tilbake til 2010-kroneverdi. Prisendringen er kalkulert fra SSB prisendringskalkulator og baserer seg på en gjennomsnittlig årlig prisendring.

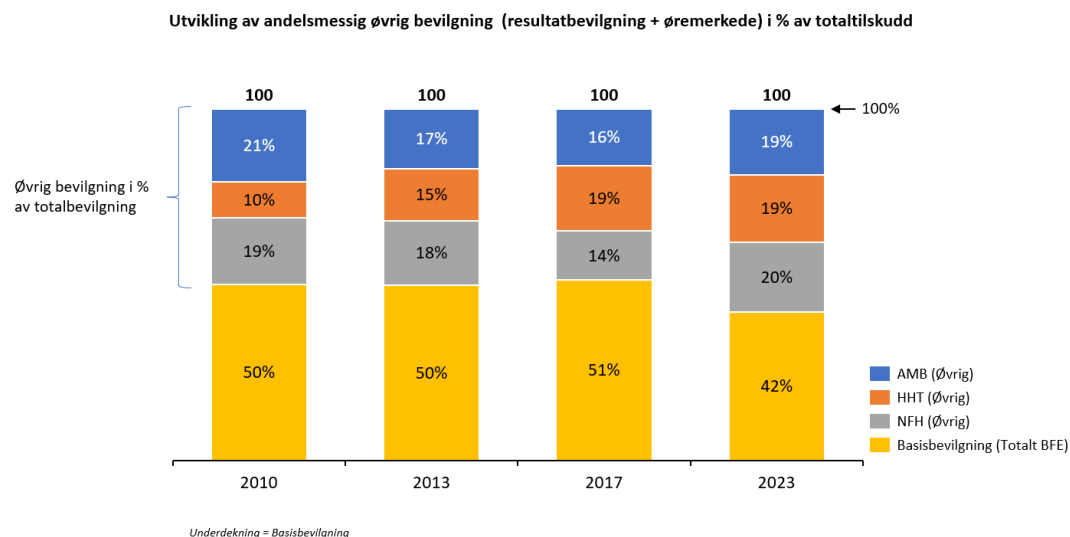
Figur 23 – Utvikling fordeling totale (2010-2023 i løpende mill.)

Figur 24 – Utvikling av andelsmessig basisbevilgning i % av totaltilskudd

Ref. Tekst til figur 4 i rapporten: «Fordelingen etter bevilgningstype viser den økte betydningen av øvrige tildelinger. Frem til og med 2017 var disse bevilgningstypene «øvrige» og «basis» omtrent jevnbyrdige, med en fordeling på 49% øvrig bevilgning og 51% basisbevilgning. I 2023 er fordelingen 58% øvrig og 42% basis. Alle instituttene har en vekst i andel resultatbevilgninger fra 2017. Instituttene resultatskapende aktiviteter har dermed fått en stadig større betydning for finansieringen.

Splitter vi opp denne fordelingen på de enkelte institutt, har alle tre institutter god økning i øvrig bevilgning fra 2017 til 2023. HHT har en økning på 10%. At HHT i 2023 har 65 % skyldes i stor grad økning i studiepoengsproduksjon. En økning som kan tilskrives økt tilbud av nettundervisning. De andre instituttene har på grunn av sin egenart i mindre grad mulighet til dette. AMB har en økning på 7%, hvor 4% skyldes økte øremerkede tildelinger. NFH har en økning på 11%, som i hovedsak skyldes økt ekstern finansiering. »

Figur 25 – Utvikling av andelsmessig øvrig bevilgning (resultatbevilgning, øremerkede og netto dekningsbidrag) i % av totaltilskudd

Ref. Tekst til figur 3 «Fordelingen etter bevilgningstype viser den økte betydningen av øvrige tildelinger. Frem til og med 2017 var disse bevilgningstypene «øvrige» og «basis» omtrent jevnbyrdige, med en fordeling på 49% øvrig bevilgning og 51% basisbevilgning. I 2023 er fordelingen 58% øvrig og 42% basis. Alle instituttene har en vekst i andel resultatbevilgninger fra 2017. Instituttene resultatskapende aktiviteter har dermed fått en stadig større betydning for finansieringen.

2009- første fusjon - Høgskolen i Tromsø, Institutt for biologi og Avdeling for arktisk biologi, og opprettingen av fakultetet

IS-MFE 009-09 Intern organisering og bemanningsplan MFE 2009/387-5, fakultetets interimsstyre

IS 15/09 Bemanningsplan for BFE 2009/387, fakultetets interimsstyre

F 108-09 Interimsstyre for BFE 2009/130, fullmaktssak rektor

Overføring av Avdeling for arktisk biologi fra Medfak til BFE 2009/130, universitetsstyret

Overføring av Institutt for biologi fra MNT-fak til BFE 2009/130, universitetsstyret

Organisering av nivå 3 (instituttene) ved BFE 2009/130, universitetsstyret

Brev om sluttoppgjør av interne omfordelinger er også arkivert på 2009/130.

2013-fusjonen - Høgskolen i Finnmark

2012/6260 'Fusjon mellom Høgskolen i Finnmark og UiT'

Egne dokument om stillingsressurser til HHT – Campus Alta (38 og 39)

2014-fusjonen – Seksjon for arktisk veterinærmedisin fra Norges veterinærhøgskole

2012/4736 'Søknad om overflytting av Seksjon for arktisk veterinærmedisin'

Svar på søknad på samme saksnr.

Kostnadsberegning på samme saksnr.

2016-fusjonen - Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Narvik

2015/1505: 'Organisering av fusjonsprosessen mellom Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Harstad' (ny sak 2016/492)

Dokument 10: BFEs høringssvar til organisering av økonomifagene.

Overføringen av bachelor i internasjonal beredskap til NT-fakultetet

2017/2254 'Overføring av bachelor i internasjonal beredskap fra BFE til NT-fak.'

2016/712 'Innplassering av ansatte i forbindelse med overføring av bachelor i internasjonal beredskap'

Arkivreferanse 2017/2254, om økonomisk oppgjør

Akvatisk biologi – flytting av stillinger fra AMB til NFH

2016/2791 'Organisering av akvatiske miljøer ved BFE' (gammel sak 2014/5470)

Større satsinger

2015/4698 – Verdensledende forskningsmiljø